II

(Nem jogalkotási aktusok)

HATÁROZATOK

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2009. december 2.)

a Románia által a Ford Craiova képzési programja részére tervezett C 39/08 (korábbi N 148/08) számú állami támogatásról

(az értesítés a C(2009) 9350. számú dokumentummal történt)

(Csak a román nyelvű szöveg hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2010/357/EU)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 108. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

miután az említett rendelkezéseknek megfelelően felkérte az érdekelt feleket észrevételeik megtételére ([1]),

mivel:

1. ELJÁRÁS

(1) Románia 2008. április 1-i levelében bejelentette a Bizottságnak a craiovai Ford Romania SA autógyár részére tervezett, 57 millió EUR összegű *ad hoc* jellegű egyedi képzési támogatást.

(2) A Bizottság 2008. szeptember 10-i levelében tájékoztatta Romániát arról, hogy a bejelentett támogatás vonatkozásában az EK-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdésében (amely jelenleg az EUMSz. 108. cikkének (2) bekezdése) ([2]) előírt eljárás megindításáról határozott, és felkérte az érdekelt feleket észrevételeik megtételére. ([3])

(3) Románia 2008. november 7-i levelében nyújtott be észrevételeket. 2008. november 18–19-én a Bizottság a craiovai üzem helyszínén találkozott a román hatóságokkal és a Ford képviselőivel.

(4) A Bizottság 2008. november 26-i levelében elfogadta a kedvezményezettnek az észrevételek benyújtási határidejének meghosszabbítására irányuló kérelmét. A Ford 2008. december 18-i levelében nyújtotta be észrevételeit. Az észrevételeket a 2009. március 9-én kelt levélben továbbították Romániának.

(5) A Bizottság 2009. március 6-i és 2009. június 23-i levelében további információkat kért. A román hatóságok 2009. április 2-i, illetve 2009. július 22-i levelükben küldték el válaszaikat.

(6) A Bizottság más érdekelt felek részéről észrevételeket nem kapott.

([1]) HL C 270., 2008.10.25., 29. o.

([2]) Az EK-Szerződés 87. és 88. cikke 2009. december 1-jei hatállyal az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSz.) 107., illetve 108. cikkévé vált. A két-két rendelkezés tartalmilag azonos. Ezen határozat alkalmazásában az EUMSz. 107. és 108. cikkére való hivatkozást az EK-Szerződés 87., illetve 88. cikkére történő hivatkozásként kell érteni.

([3]) Az eljárás megindításáról szóló bizottsági határozatot közzétették az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*, lásd a fenti 1. lábjegyzetet.

2. A PROJEKT LEÍRÁSA

A kedvezményezett

(7) A támogatás kedvezményezettje a Ford Motor Company részeként működő Ford Romania SA, amely 2007. szeptember 12-én megvásárolta az SC Automobile Craiova SA, valamint a Daewoo Automobile SA termelőüzemét és üzleti tevékenységét a román AVAS privatizációs hatóságtól (a továbbiakban: Ford Craiova).

(8) 2008. február 27-i határozatában a Bizottság megállapította, hogy a privatizációs megállapodás összeegyeztethetetlen támogatásokat is tartalmazott, és 27 millió EUR visszatérítését rendelte el ([4]). Az összeget 2008. június 27-én kamataival együtt visszafizették.

(9) A Ford azzal a szándékkal vásárolta meg a craiovai autógyárat, hogy 2009-től két új járműtípus (egy multifunkcionális modell, a B-MAV, illetve egy áru- és személyszállításra egyaránt alkalmas könnyű jármű, az ISV), 2011-től pedig az alacsony szén-dioxid-kibocsátású járművek új generációjának gyártását kezdi meg. Két új gyártósor kialakítása is a projekt részét képezi, melyek becsült teljes beruházási értéke 675 millió euro. A privatizációs megállapodás értelmében a Ford kötelezettséget vállalt a meglévő 3 900 alkalmazott megtartására, valamint új munkahelyek teremtésére, 2012 végéig összesen 9 000 főre emelve az alkalmazottak létszámát.

(10) A craiovai üzem az EUMSz. 107. cikke (3) bekezdésének a) pontja alapján támogatásra jogosult hátrányos helyzetű régióban található. 2008. április 30-i határozatában a Bizottság jóváhagyta a Ford Craiova részére nyújtandó 143 millió eurós regionális támogatást, amely egy ilyen nagyméretű beruházási projekt maximális támogatási intenzitásának felel meg egy olyan régióban, amely az elszámolható beruházási költségek 50 %-ának megfelelő maximális támogatási alapintenzitásra jogosult ([5]).

A képzési projekt

(11) A bejelentett támogatás egy átfogó, ötéves képzési programra vonatkozik, melyet a Ford a craiovai autógyár mind jelenlegi (3 900), mind pedig jövőbeni alkalmazottai, összesen várhatóan 9 000 személy számára biztosítana. A képzési program összköltsége 185,5 millió EUR-ra becsülhető ([6]), mely összegből 128,5 millió EUR a Ford hozzájárulása, a maradék 57 millió EUR-t pedig Románia biztosítja képzési támogatás formájában.

(12) A képzési program kétdimenziós szerkezetű.

(13) Vertikális síkon számos rétegből áll a program. Az első réteg a képzés azon része, melyet az európai uniós vagy a román jogszabályok előírnak, és/vagy a gyár hatékony üzemeltetése szempontjából szükséges – ezt „vállalatspecifikus képzésként” határozhatjuk meg. A képzés e rétege támogatásra nem jogosult. E képzési réteg mintegy 29,7 millió EUR-ra becsült költségét teljes egészében a Ford állja. A további rétegek olyan képzéseket takarnak, amelyek támogatás hiányában csak részben valósulnának meg (pl. csak az egész képzés tartalmának 40 %-ában); amelyek támogatás hiányában egyáltalán nem valósulnának meg; illetve olyan képzéseket, amelyek a munkavállalók különböző csoportjainak kiválasztásával kapcsolatosak.

(14) Horizontális síkon a program 269 tanfolyamot kínál, melyek négy fő képzési tematikára vagy blokkra oszthatók.

— Biztonság: 79 tanfolyam, amelynek célja a munkahelyi biztonság megteremtése. E tanfolyamok négy főbb altéma köré csoportosulnak: alapvető munkahelyi biztonság; a gépek és egyéni védőfelszerelések biztonságos használata; gyalogosbiztonság; veszélyek és kockázatok felismerése és megelőzése. Valamennyi tanfolyam bevezető részből és azt követő alapos gyakorlati képzésből áll. A blokkban kínált 79 tanfolyamból 61 mind a fizikai dolgozóknak, mind pedig a vezető állásokban lévőknek, míg 18 csak az utóbbi kategóriába tartozó szakembereknek szól.

Azok a tanfolyamok, amelyeket a vállalatnak kell biztosítania a vállalat belső biztonsági előírásai és az európai uniós vagy román biztonsági előírások teljesítése érdekében, nem jogosultak támogatásra ([7]). E blokk elszámolható költségeinek összértéke 17,57 millió EUR, melyhez legfeljebb 8,43 millió EUR értékű támogatás igényelhető.

([4]) A Bizottság 2008. február 27-i határozata a romániai Automobile Craiova (korábbi Daewoo Romania) privatizációjára vonatkozó C 46/07 (ex NN 59/07) állami támogatásról (HL L 239., 2008.9.6., 12. o.). A Bizottság megállapította, hogy a privatizációs árat csökkentették annak fejében, hogy a Ford kötelezettséget vállalt a jelenlegi munkaerő (3 900 fő) megtartására, valamint arra, hogy 2012-ig összesen 9 000 új munkahelyet hoz létre és 2012 végéig eléri az évi 200 000 jármű gyártási szintet. A Bizottság elrendelte a nettó eszközérték és a vételár közötti különbségnek megfelelő 27 millió EUR visszatérítését. A privatizációs megállapodás részeként 2007. november 7-én a román kormány aláírt egy kötelező érvényű kötelezettségvállalási nyilatkozatot, melyben vállalta, hogy összesen 156 millió EUR értékű regionális támogatást és 57 millió EUR értékű képzési támogatást nyújt a Fordnak a craiovai projekthez kapcsolódóan.

([5]) A Bizottság 2008. április 30-i határozata a *Ford Craiova regionális beruházási támogatására vonatkozó* N 767/2007 állami támogatásról (HL C 238., 2008.9.17., 4. o.).

([6]) A kedvezményezett által 2008. december 18-án benyújtott információ alapján.

([7]) Ezek a következők: gyártáshoz kapcsolódó egészség- és biztonságvédelmi bevezetés; munkahelyi biztonsági bevezető képzés; ECPL (Energy Control and Power Lock-out, energia-ellenőrzés és áramtalanítás) biztonsági leállás, ECPL biztonsági leállás a gyártásnál; egészség- és biztonságvédelmi bevezetés az irodai alkalmazottak számára; üzemi bevezetés látogatók, illetve szerződéses partnerek és alvállalkozók számára; környezetbarát energiagazdálkodási terv; veszélyes anyagokra vonatkozó MATS rendszer és adatkezelés; kockázatkiértékelők; lezárt vagy építési területekre történő bevezetés, tűzvédelmi kockázatértékelés és biztonság; törvényben előírt biztonsági leállás (kétévente); gyalogosbiztonsági előírások szerinti biztonsági leállás (kétévente); egészségi és biztonsági képzés vezetők és az egészségügyi és biztonsági bizottság számára; elsősegély.

— Alapkészségek: 59 tanfolyam, amely az alkalmazottak személyes fejlődését segíti elő azáltal, hogy általános készségek elsajátítását teszi lehetővé. A tanfolyamok a következő altémák köré csoportosulnak: románnyelv-tanfolyam külföldi munkavállalóknak; vezetői készségek felügyelőknek és vezetőknek; Outlook és alapvető számítógépes ismeretek, angol nyelvi készségek a helyi munkaerő számára, írás-olvasási és számolási készségek; alapvető vezetői készségek valamennyi foglalkoztatási csoport számára; átfogó számítástechnikai képzés; egyéni, részletes képzés a kiválasztott, „példaképül szolgáló" alkalmazottak számára. A tanfolyamok közül 14 mind a fizikai munkát végző, mind pedig a vezető állásokban lévő alkalmazottaknak ([8]), míg 45 csupán az utóbbi kategóriába tartozó szakembereknek szól.

A támogatásra nem jogosult várható képzési költségeket teljes egészében a Ford fedezi ([9]). E blokk elszámolható költségeinek összértéke 93,13 millió EUR, melyhez legfeljebb 46,56 millió EUR értékű támogatás igényelhető. A mind a fizikai munkát végző, mind pedig a vezető állásokban lévő alkalmazottak számára tervezett írás-olvasási, illetve számolási készségeket fejlesztő tanfolyamok becsült költségvetése tanfolyamonként mintegy 22,5 millió EUR.

— Alapvető üzleti ismeretek: 73 tanfolyam, amelynek célja, hogy felzárkóztassa az alkalmazottakat az európai és globális üzleti gyakorlat szintjéhez. A blokkban kínált tanfolyamok egy része, nevezetesen 20 ([10]), mind a fizikai munkát végzőknek, mind pedig a vezető állásokban lévőknek (csoportvezetők, felügyelők, szakemberek és vezetők) szól. A többi tanfolyam csak az utóbbi csoportba tartozó szakembereknek szól. E blokk három képzési területe, nevezetesen a Ford-specifikus számítástechnikai rendszerek, a Ford üzleti folyamatai, és a Ford belső ellenőrzési rendszerei olyan tanfolyamokból állnak, amelyek az üzem hatékony működéséhez szükségesek, ezért támogatásra nem jogosultak. A többi tanfolyam választható vagy kiegészítő jellegű, és az alkalmazottak jártasság- és készségszintjének növelését célozzák. E kiegészítő képzési területek a következő általános témákra vonatkoznak: projektmenedzsment készségek, funkcionális szakértelem (HR, beszerzés, pénzügy); hat szigma (minőségjavítás); kiegészítő egyéni képzés a „példaképül szolgáló" alkalmazottak számára.

A képzési blokk teljes elszámolható költsége 8 millió EUR-ra becsülhető, melyből 4 millió EUR a Ford hozzájárulása lesz, a maradék 4 millió EUR-t pedig támogatásból fedezik. A blokkba tartozó vállalatspecifikus képzés teljes költségét a vállalat fedezi ([11]).

— Iparági szakismeretek: 58 tanfolyam, amelynek célja, hogy együttesen olyan szintű iparági szakismereteket közvetítsenek, amelyek túlmutatnak az adott munka teljesítéséhez szükséges ismereteken, és felkészítik arra az alkalmazottakat, hogy általában egy gyártási környezetben képesek legyenek megbirkózni az új technológiák használatával járó kihívásokkal. Ezek közül két tanfolyam, a motor-összeszerelés és a gyártási szimuláció vállalatspecifikusak és ezért nem jogosultak a támogatásra. A többi tanfolyam kiegészítő vagy választható jellegűnek minősül, melyek az elektromos/gépi ipar és a kiterjesztett karbantartás átfogó témakörén belül számos témával foglalkoznak. A blokkban kínált tanfolyamok legnagyobb része mind a fizikai munkát végzőknek, mind pedig a vezető állásokban lévőknek szól. ([12])

A képzési blokk teljes elszámolható költsége 39,1 millió EUR-ra becsült, melyből 18,9 millió EUR a Ford hozzájárulása lesz, a maradék 18,2 millió EUR fedezésére pedig támogatás igényelhető.

(15) A képzési program vállalatspecifikus részének költségeit, melyeket teljes egészében a Ford finanszíroz, 29,73 millió EUR-ra becslik ([13]). A támogathatónak nyilvánított kiegészítő képzés esetében az elszámolható költségek képzési program egységei közti megoszlása, illetve a Ford saját hozzájárulása az alábbi táblázatban látható (az összegek millió euróban értendőek):

([8]) Ezek a következők: a csoportok szerepe a célok kijelölésében és az irányelvek alkalmazásában; folyamatos fejlődés; MS Windows számítógépes alapismeretek; MS Excel alapok; MS Word 2003 alapok; csoportépítési készségek; a különbségek megbecsülése; a siker megteremtése – különbözőség és emberi méltóság a munkahelyen; trénerképzés; hatékony csoportmegbeszélések; írás-olvasás készségek; üzleti matematika; bevezetés a stratégiai mutatószámok rendszerébe; angol nyelvi képzés; termékspecialista vezetői képzés.

([9]) Ezek a következők: feladatlapokra vonatkozó képzés; bevezetés a stratégiai mutatószámok rendszerébe; és stratégiák, célkitűzések és fő teljesítménymutatók (KPI).

([10]) Például: gyártási alapelvek; ok-okozati elemzés (az öt miért); vizuális gyári technikák; hibavédelem; hibaazonosítás és -kiküszöbölés; folyamatos fejlesztés; minőségi áttekintés; statisztikai folyamat-ellenőrzés; a vállalati magatartás alapelvei; gyártási rendszerek; stb.

([11]) A következő vállalatspecifikus képzések tartoznak ide: helyszíni folyamat-ellenőrzés; dokumentumkezelés és -tárolás; statisztikai folyamat-ellenőrzés használata a Fordnál; vállalati magatartás a Fordnál; belső ellenőrzés a Fordnál; operációs rendszerek gyártása a Fordnál; Captura képzés; vállalati számvitel a Fordnál; általános könyvelés és adóeljárások a Fordnál; pénzügyi elemzési eljárások a Fordnál; beszerzési eljárások a Fordnál; emberi erőforrással kapcsolatos eljárások a Fordnál; beszerzési és rendelési rendszerek; igénylési és jóváhagyási ellenőrzés; beszerzési és igénylési rendszerek a vásárlók számára; nem termeléshez kapcsolódó online megrendelések feldolgozása (SNOOPE); keretrendelés kiválasztása.

([12]) Kivéve két egészségügyi ismereti képzést, nevezetesen az újraélesztés és elektromos sokk, illetve az egészségügyi továbbképzés tanfolyamokat.

([13]) Névérték.

	Biztonság	Alapkészségek	Alapvető üzleti ismeretek	Iparági szakismeretek	Összesen
Elszámolható költségek – általános képzés	16,17	93,13	7,94	36,67	153,91
Elszámolható költségek – Szakképzés	1,49	—	0,16	0,24	1,89
Általános képzési támogatás	8,08	46,56	3,97	18,33	76,94
Szakképzési támogatás	0,37	—	0,03	0,06	0,46
Összes támogatás	8,45	46,56	4,00	18,39	77,44
A Ford hozzájárulása	9,2	46,56	4,08	18,50	78,39

A fent szereplő összes támogatás és a Ford hozzájárulása névértéken van feltüntetve. Románia és a Ford hangsúlyozza, hogy a vállalat úgy határozott, hogy a támogatások összértékét 57 millió EUR-ban maximálja. A program számára igényelhető teljes támogatási összeg és az igényelt 57 millió EUR közti különbséget a vállalat saját hozzájárulásából fedezi, amely ezáltal 98,8 millió EUR-ra emelkedik.

(16) A program vállalatspecifikus képzési részében kínált, támogatásra nem jogosult képzési napok száma egy ötéves perióduson belül nagyjából 200 000, a program támogatásra jogosult részében kínált, ötéves perióduson belüli képzési napok száma pedig mintegy 800 000. Ennek megfelelően a 9 000 alkalmazottra átlagosan fejenként összesen 111 képzési nap jut egy ötéves képzési perióduson belül. Románia és a Ford bizonyítékokat szolgáltattak arra nézve, hogy a programban részt vevő trénerek többségét (mintegy 90 %-át) külső szakképzési központokból biztosítják, illetve, hogy a képzések jelentős része az üzemen kívüli helyszíneken fog megvalósulni (lásd e tekintetben az alábbi, (18) preambulumbekezdést, ahol a résztvevők és a trénerek elszámolható utazási költségei szerepelnek).

(17) A képzési program költségeinek becslésekor a Ford dagenhami (Egyesült Királyság) üzemében tartott képzések hasonló költségeit vették alapul, melyeket a romániai költségszinthez igazítottak előzetes becslések alapján (a 2008. évi értéket a következő évek előrejelzett inflációs rátájához igazítva). Ennek megfelelően képzési naponként és résztvevőként (a résztvevők bérét nem számítva) a becsült költségek a következők:

Az elszámolható költségek fajtái	Általános képzés	Szakképzés
Vezetés és tanácsadás	[…] (*) EUR	[…] EUR
Tréner díja (2 nap)	[…] EUR	[…] EUR
Tréner utazási költségei	[…] EUR	[…] EUR
Résztvevők utazási költségei	[…] EUR	[…] EUR
Eszközök és felszerelések értékcsökkenése	[…] EUR	[…] EUR
Képzési létesítmények bérlése/értékcsökkenése	[…] EUR	[…] EUR
Képzési anyagok	[…] EUR	[…] EUR
Összesen	181,00 EUR	265,00 EUR

(*) Bizalmas információk.

(18) A program – mely összesen 9 000 alkalmazottnak biztosít képzést és négy éves periódusra szól – elszámolható igényelt költségei az alábbiakban vannak feltüntetve (névértéken, millió euróban számolva):

	Általános képzési támogatás	Szakképzési támogatás	Összesen
Tréner költségei	[45–50]	[0,5–1,0]	[45–50]
Tréner utazási költségei	[10–15]	[0–0,5]	[10–15]
Résztvevők utazási költségei	[0–5]	[0–0,5]	[–0–5]
Egyéb költségek – 4. cikk (7) bekezdés c) pont	[10–15]	[0–0,5]	[10–15]
Értékcsökkenés	[0–5]	[0–0,5]	[0–5]
Képzési létesítmények	[5–10]	[0–0,5]	[5–10]
Vezetés és tanácsadás	[25–30]	[0–0,5]	[25–30]
Belső tréner költségei	[0–5]	[0–0,5]	[0–5]
Résztvevők bérkompenzációja	[40–45]	[0–0,5]	[40–45]
Bérkompenzáción kívüli elszámolható költségek	[110–115]	[1–2]	[115–120]
Maximális támogatás	76,96	0,47	77,44
A Ford hozzájárulása	76,96	1,42	78,39

A támogatás

(19) A támogatás a Ford Craiovának juttatott, 57 millió EUR értékű, ötéves időtartamra szóló közvetlen támogatásból áll. A tervezett támogatás egy 185,5 millió EUR-ra (névértéken) becsült összköltségű képzési projekthez nyújtana támogatást, melyből 155,8 millió EUR adható képzési támogatásként. Az elszámolható költségek nagy része, nevezetesen 153,93 millió EUR az általános képzésekhez kapcsolódik. Az elszámolható költségekből csupán 1,88 millió EUR kapcsolódik szakképzésekhez. E projekt esetében Románia az általános képzési intézkedések számára 50 %-os, a szakképzési intézkedések számára pedig 25 %-os támogatási intenzitást igényelt. Ennek megfelelően a projekt 76,96 millió EUR általános képzési támogatásra és 0,47 millió EUR szakképzési támogatásra, vagyis összesen 77,44 millió EUR támogatásra jogosult. A kedvezményezett azonban úgy döntött, hogy 57 millió EUR-ban maximálja az állami támogatás összegét (lásd még a fenti (15) preambulumbekezdést).

(20) Románia fenntartja, hogy mivel reálisan előre nem lehet megjósolni egy ötéves időtartamra szóló program egyes képzési tanfolyamainak pontos költségeit, bizonyos mértékű rugalmasságot biztosítani kell a támogatás kedvezményezettjének ahhoz, hogy ahol a tényleges kiadások eltérnek a becsült előírt költségektől, a különböző elszámolható költségek között átcsoportosításokat végezhessen. Ez a fajta rugalmasság lehetővé tenné a kedvezményezett számára, hogy időközben optimalizálja a képzési programot, azonban a támogatás összértéke és intenzitása változatlan maradna.

(21) 2009. júliusi beadványában Románia arra is javaslatot tett, hogy a támogatást előlegben fizessék ki a kedvezményezettnek, a kedvezményezettel történő megállapodás szerinti időközönként (pl. negyedévenként), valamint a megállapított igényelt költségek alapján. Az egyes költségvetési évek alatt keletkezett tényleges költségeket azután a kedvezményezett belső ellenőrzése során meg kell vizsgálni, és a támogatás kifizetéseit évente a megállapított intenzitási korlátokhoz kell igazítani. A támogatás kifizetésére vonatkozó szabályokat és feltételeket egy konkrét román jogszabályban kell rögzíteni.

3. HATÁROZAT AZ EK 82. CIKKÉNEK (2) BEKEZDÉSE SZERINTI HIVATALOS VIZSGÁLATI ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁRÓL

(22) A hivatalos vizsgálati eljárást megindító 2008. szeptember 10-i határozatában a Bizottság kétségeinek adott hangot a következő vonatkozások tekintetében: a támogatás indokoltsága, a támogatás ösztönző hatása, illetve szükségessége, a regionális és képzési támogatás halmozódása, és az úgynevezett „Deggendorf-elv" tiszteletben tartása (mindez alább kifejtve).

Ösztönző hatás/szükségesség

(23) Konkrétan a következő kérdéseket vetette fel a Bizottság: i. vajon nem kellene-e a képzés támogathatónak minősített részét egyébként is biztosítania a Fordnak – legalább a már meglévő munkaerő számára – annak érdekében, hogy az üzemet a legújabb technológiák alkalmazásával üzemeltethesse; és ii. vajon a biztonsági blokkban kínált képzések egy része nem lett volna-e valójában egyébként is kötelező az európai uniós és román biztonsági előírások alapján. Amennyiben így van, a támogatás nem egyeztethető össze az EUMSz. 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjával, mivel olyan képzést finanszírozna, amely egyébként is megvalósulna, következésképpen nem teljesítené az „egyes gazdasági tevékenységek fejlődését előmozdító támogatás" kritériumát.

Indokoltság

(24) A Bizottság kétségét fejezte ki afelől, hogy indokolt lenne a jövőbeni alkalmazottaknak szánt képzések egy része, hiszen a Fordnak lehetősége van megfelelően képzett új munkaerő felvételére.

Halmozódás/Immateriális jellegű regionális hiányosságok

(25) Az eljárás megindításáról szóló határozat felvetette azt a kérdést, hogy a tervezett képzés valójában nem a meglévő munkaerő szakismereti hiányosságainak formájában fennálló immateriális regionális hiányosságokat próbálja-e megoldani, amelyeket a vállalatnak 2008-ban nyújtott regionális beruházási támogatás már ellentételezett ([14]).

Deggendorf-elv

(26) A megszilárdult ítélkezési gyakorlat szerint ([15]) új támogatást addig nem lehet kifizetni, amíg az előzőleg juttatott összeegyeztethetetlen támogatásokat teljes egészében vissza nem fizetik. A román hatóságok a hivatalos vizsgálat megindításának időpontjáig nem bizonyították, hogy a Bizottság által 2008. február 27-én az EK-Szerződéssel (jelenleg EUMSz.) összeegyeztethetetlennek nyilvánított ([16]), a craiovai üzem privatizációjához kapcsolódó támogatásokat teljes egészében visszafizették volna.

4. ROMÁNIA ÉSZREVÉTELEI

(27) A hivatalos vizsgálati eljárás megindítását követően Románia a következőkkel kapcsolatban nyújtott be észrevételeket: (i) a támogatásnak a Szerződéssel való összeegyeztethetőségére vonatkozó értékelés jogalapja; (ii) a támogatás ösztönző hatása; és (iii) az úgynevezett Deggendorf-elvvel való összeegyeztethetőség.

Az értékelés jogalapja

(28) Románia azzal érvel, hogy a jogbiztonság elve alapján a támogatást a bejelentés időpontjában (2008. április) érvényben lévő követelmények alapján kell elbírálni. Az említett időpontban az EK-szerződés 87. és 88. cikkének a képzési támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2001. január 12-i 68/2001/EK bizottsági rendelet ([17]) még érvényben volt, az általános csoportmentességi rendeletet ([18]) pedig 2008. augusztus 9-én tették közzé, és ez a közzétételtől számított huszadik napon lépett hatályba.

(29) Románia úgy véli, hogy az általános csoportmentességi rendeletből fakadó értékelési kritériumok részben eltérnek a 68/2001/EK rendeletből fakadó kritériumoktól. Hangsúlyozza továbbá, hogy a bejelentés alkalmazásában a 68/2001/EK rendelet alapján az általános támogatásnál a maximális támogatási intenzitás 50 %-át, a szakképzési támogatásnál pedig 25 %-át vette számításba, miközben az általános csoportmentességi rendelet az általános képzési támogatásoknál 60 %, a szakképzési támogatásoknál pedig 25 % támogatási intenzitást tesz lehetővé.

(30) Románia továbbá úgy véli, hogy a *Ford Genkre* ([19]) és a *GM Antwerpre* ([20]) vonatkozó határozatokkal kezdődően a Bizottság az ösztönző hatás kritériumának alkalmazásában merev szemléletet vezetett be a képzési támogatásokkal kapcsolatban, ami nem egyeztethető össze a Bizottság képzési támogatásokra vonatkozó általános szemléletével, valamint a lisszaboni programmal.

([14]) Lásd a 4. lábjegyzetet.
([15]) A T-244/93. sz. és T-486/93. sz. *TWD kontra Bizottság* egyesített ügyek [1997, II-2265. o.], és a C-355/95. P. sz. *TWD kontra Bizottság* ügy [1997] EBHT. I–2549. o.
([16]) Lásd a 4. lábjegyzetet.
([17]) HL L 10., 2001.1.13., 20. o.
([18]) A Bizottság 800/2008/EK rendelete (2008. augusztus 6.) a Szerződés 87. és 88. cikke alkalmazásában a támogatások bizonyos fajtáinak a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról (HL L 214., 2008.8.9., 3. o.).
([19]) A Bizottság 2006/938/EK határozata (2006. július 4.) a C 40/05. sz. *Ford Genk* ügyben (HL L 366., 2006.12.21., 32. o.).
([20]) A Bizottság 2007/612/EK határozata (2007. április 4.) a C 14/06. sz. *General Motors Belgium Antwerp* ügyben, HL L 243., 2007.9.18., 71. o.).

Ösztönző hatás

(31) Szükségesség. Románia lényegében továbbra is fenntartja, hogy a támogatás hiányában a vállalat kevésbé ambiciózus képzési programot nyújtana, és csupán azokat a képzéseket biztosítaná az alkalmazottaknak, amelyek az üzem működtetéséhez szükségesek (amelyek a javasolt program megközelítőleg 17 %-át teszik ki, és amelyek költségeit teljes egészében a vállalat fedezi), és jóval kevesebb kiegészítő képzést.

(32) Azzal érvelnek, hogy a Ford a támogatásra jogosult kiegészítő képzések nélkül is működtetni tudná a craiovai üzemet, mert a már meglévő munkaerő rendelkezik az autógyártáshoz szükséges tapasztalatokkal, illetve az üzemben bevezetésre kerülő új technológia lehetővé teszi a munkatevékenység közbeni tanulási folyamatot, melyet más Ford-létesítményekben, ahol valóban nem biztosították az említett kiegészítő képzéseket, is sikeresen alkalmaztak.

(33) Románia ezenkívül részletesen ismerteti a különbséget az üzem működtetéséhez szükséges (és teljes egészében a vállalat által finanszírozott), illetve a kiegészítő („hasznos, de nem elengedhetetlen") tanfolyamok között, képzési blokkokra lebontva.

(34) Biztonság: a négy javasolt altéma (munkahelyi biztonsági alapképzés, biztonságos géphasználat és egyéni védőfelszerelés, gyalogosbiztonság és veszélyek és kockázatok felismerése és megelőzése) keretében nyújtott legtöbb tanfolyamot a munkahelyi biztonság megteremtéséhez szükségesnek ítéltek. A tanfolyamok egy része európai uniós és román biztonsági előírásokból fakadó kötelezettségek, egy másik része pedig a Ford üzem belső biztonsági előírásainak teljesítéséhez szükséges. Az utóbbi vonatkozásában Románia kifejti, hogy a Ford által alkalmazott belső biztonsági előírások a törvényből fakadó minimum követelményeken túlmutatnak. Mindenesetre sem a törvény által előírt, sem a vállalat belső biztonsági iránymutatásainak alkalmazása érdekében nyújtott tanfolyamok nem jogosultak támogatásra. Költségüket teljes egészében a vállalat állja. A biztonsági képzések további része, melyhez 3,2 millió EUR támogatást igényeltek, az ismeretek bővülését és viselkedésbeli változásokat célzó egyéni fejlesztésből, illetve a kiválasztott, „példaképül szolgáló" alkalmazottak személyre szabott képzéséből állna. Az ilyen jellegű képzések hasznosak az alkalmazottak számára, de nem nélkülözhetetlenek a vállalat számára.

(35) Alapkészségek: ez a képzési blokk az egyének személyi fejlődését célozza, és kevéssé kapcsolódik a tulajdonképpeni munkavégzéshez. A blokkban kínált képzések jelentős része általános számítógépes ismereteket, angol nyelvi képzést, írás-olvasási készségek fejlesztését, stb. kínál. Az írás-olvasási és számolási készségeket fejlesztő képzés például a világ valamennyi részén az ipari szektorban dolgozó felnőttekre vonatkozóan – végzettségi szinttől függetlenül – megállapított hiányosságokat hivatott korrigálni. Az írás-olvasási és számolási készségek fejlesztését célzó képzés nem szükséges a munkavégzéshez, mivel az üzemben alkalmazott technológia a munkafolyamatokra vonatkozó egyszerűsített vizuális utasításokat használó vizuális gyári rendszeren alapszik. Az írás-olvasási és számolási készségeket fejlesztő képzések célja az alkalmazottak gondolatok és koncepciók megformálására és azok gördülékeny megfogalmazására, illetve a környezetükben végbemenő változások mennyiségi fogalmakban történő kifejezésére vonatkozó képességeinek fejlesztése. Hasonlóképpen, ez a blokk alapvető vezetői készségeket elsajátítását célzó képzéseket is kínál valamennyi foglalkoztatási csoport számára. Románia úgy érvel, hogy ezek a készségek hasznosak valamennyi alkalmazott számára, besorolástól és végzettségi szinttől függetlenül. Az ilyen jellegű képzések leginkább maguknak az alkalmazottaknak a hasznára válnak, javítják életminőségüket és ezáltal pozitív hatást gyakorolnak a régióra és a társadalom egészére.

(36) Alapvető üzleti ismeretek: a képzési blokk átfogó célja általános emelt szintű menedzsmenttel és funkcionális szakértelemmel kapcsolatos ismeretek átadása. A képzés három területe vállalatspecifikus menedzsment szakismereteket közvetít (Ford-specifikus számítástechnikai rendszerek, a Ford üzleti folyamatai, a Ford belső ellenőrzési folyamatai), és ezek költségeit teljes egészében a vállalat állja. A többi képzés olyan szakismereteket közvetít, amelyek javarészt alkalmazhatók más vállalatoknál vagy iparágakban is, és olyan általános témákról szól, mint a projektmenedzsment készségek, HR, beszerzés, pénzügy, hat szigma (számos iparágban alkalmazott, az ismétlődő folyamatokban bekövetkező hibák mérséklésére szolgáló módszertan), illetve személyre szabott képzés a „példaképül szolgáló" alkalmazottak számára, amiből kétségtelenül profitál a vállalat is, amennyiben a hierarchikus viszonyok kiegyenlítésén keresztül javítja a munkakörnyezetet, azonban elsősorban a képzés résztvevői számára hasznos, és munkaerő-piaci esélyeiket is növeli. E képzési blokk számára mintegy 4,33 millió EUR összegű támogatást igényeltek.

(37) Iparági szakismeretek: ez a blokk szintén olyan képzéseket tartalmaz, amelyek túlmutatnak a munkához szükséges ismereteken. A gyártáshoz kapcsolódó szokásos feladatok elvégzéséhez szükséges tanfolyamokat, mint például az indítás, a karbantartás és a villás targonca kezelése, a robottechnológia és az automatizálás, teljes egészében a vállalat finanszírozza. Ez a blokk a következő két általános területen kínál további képzéseket: az elektromos/gépi iparral kapcsolatos sokrétű szaktudás (amely javítja a munkavállalók foglalkoztatási esélyeit, de nem szükséges a munka ellátásához), és a kiterjesztett (részletes) karbantartás, automatizálás és robottechnológia. Mindkét esetben a jelenlegi munkájuk ellátásához nem szükséges, különböző csúcstechnológiai munkagépek használatát tanulják meg az alkalmazottak. Ez a képzési blokk legfeljebb 18,9 millió EUR támogatásra jogosult.

(38) Románia továbbá úgy véli, hogy a tervezett támogatás ösztönző hatását a képzési program egészére nézve kell értékelni, nem külön-külön a képzési témák vagy az egyes tanfolyamok esetében. A képzési témák és/vagy egyes tanfolyamok általános összefüggéseikből kiragadott értékelése nagy valószínűséggel az eredmények torzulásához vezet. Az ilyen egyedi elbírálás figyelmen kívül hagyná a képzési program együttesében megjelenő hozzáadott értéket, ami több, mint egyszerűen az egyes képzésekből fakadó haszon összessége.

(39) Indokoltság. Ami az újonnan felvett alkalmazottak számára nyújtott képzések indokoltságát illeti, Románia különválasztja azt a kérdést, hogy a vállalatnak (kétségtelenül) lehetősége van megfelelően képzett munkaerő felvételére, attól, hogy vajon az ő esetükben indokolt-e a további képzés. A kiegészítő képzés olyan általános készségeket közvetít, amelyek nem szükségesek a munka ellátásához, és ezért indokolt és hasznos valamennyi alkalmazott számára, besorolástól és végzettségtől függetlenül.

(40) Immateriális jellegű regionális hiányosságok. Ami azt a kérdést illeti, hogy a tervezett támogatás nem a szakismereti hiányosságok formájában fennálló immateriális regionális hiányosságokat kompenzálja-e, amelyeket a regionális támogatáson keresztül már kompenzáltak, Románia azzal érvel, hogy a regionális beruházási támogatási intézkedések, illetve a képzési támogatási intézkedések célkitűzései eltérőek (ezért különböző problémák megoldására irányulnak) és különböző elszámolható költségekre vonatkoznak. A regionális beruházási támogatás célja az EU hátrányos helyzetű régióiban történő beruházások támogatása, míg a képzési támogatás célja a képzési beruházások EU-szerte jellemző hiányának orvoslása. Ezenkívül a regionális támogatások hasznának „megoszlása" a képzési támogatásokéval éppen ellentétes: míg az előbbi elsősorban a befektetőknek kedvez, utóbbi mindenek előtt a munkavállalóknak.

(41) Románia hangsúlyozza továbbá, hogy a helyi szakismereti hiányosságok következtében fennálló immateriális regionális hiányosságok nem tartoznak az EU hátrányos régióinak kiválasztási kritériumai közé – a kritériumok közt olyanok szerepelnek, mint az egy főre jutó GDP szintje, a munkanélküliségi mutatók, a népsűrűség, stb. Ezenkívül a múltban a Bizottság jóváhagyott olyan képzési támogatásokat, amelyek többek közt azon az érven alapultak, hogy a támogatás hozzájárulna a helyi munkaerő képzettségi hiányosságaiból fakadó versenyhátrány leküzdéséhez (*Webasto*, ([21]) *Vauxhall Motors* ([22])).

([21]) A Bizottság határozata az N 653/2005. sz. állami támogatási ügyben, *Webasto (Portugália) számára nyújtandó képzési támogatás* (HL C 306., 2006.12.15., 14. o.).

([22]) A Bizottság határozata a C 23/07. sz. állami támogatási ügyben, *Vauxhall (Ellesmere Port) képzési támogatás*, HL C 243., 2007.10.17., 4. o.).

(42) Ezenkívül az az érvelés, mely szerint a regionális beruházási támogatásban részesült projektek nem kaphatnának képzési támogatást, közvetetten büntetné az Unió hátrányos helyzetű régióit azáltal, hogy kizárná számukra a képzési projektek támogatásának lehetőségét.

Deggendorf-elv

(43) Románia benyújtotta a dokumentációt, mely bizonyítja, hogy a Ford Motor Company 2008. június 27-én visszatérítette a 27 millió EUR összegű összeegyeztethetetlen privatizációs támogatást ([23]) annak kamataival együtt. Következésképpen Románia úgy véli, hogy a bejelentett támogatás megfelel az úgynevezett Deggendorf-elvnek.

5. AZ ÉRDEKELT FELEK ÉSZREVÉTELEI

(44) A Ford 2008. december 18-án nyújtott be észrevételeket, alátámasztva a Románia által leírt tényeket és érveket, valamint további érveket szolgáltatva a tervezett támogatás ösztönző hatására vonatkozóan.

Jelentős mértékű saját hozzájárulás

(45) A Ford hangsúlyozza, hogy a tervezett átfogó képzési program jelentős részét – a teljes projekt 185,5 millió EUR-ra becsült összköltségéből mintegy 128,5 millió EUR-t – saját forrásokból finanszírozza. Mindezeken felül, a törvényben előírt és/vagy az üzem működtetéséhez szükséges képzést nem támogathatónak minősül, és azt teljes egészében a vállalat finanszírozza. A képzés vállalatspecifikus részét, melynek becsült költsége mintegy 29,7 millió EUR, már 2009-ben beindították a már meglévő munkaerő számára.

A támogatás versenytorzító hatásának mérséklése

(46) A támogatás esetleges versenytorzító hatásával kapcsolatban a Ford hangsúlyozta, hogy a program többségében olyan általános képzéseket tartalmaz, melyek fő haszonélvezői a munkavállalók, és melyekből a vállalat csupán közvetve profitál. Következésképpen a támogatás versenytorzító hatásai csupán másodlagosak és közvetettek. A Ford tehát úgy véli, hogy „az érintett piacok szerkezete", valamint az „ágazat és ipar jellegzetességei" szempontjából a támogatás hatásával kapcsolatos megfontolások nem vonatkoznak az általános képzésre, hiszen az a tervezett termelést és műszaki kapacitást mint olyat nem érinti. Ezzel szemben a szakképzés közvetlen hatást gyakorolhat a vállalat termelékenységének javulására, és ezáltal a vállalat piaci helyzetére. A szakképzés azonban a tervezett kiegészítő képzés csupán kis részét teszi ki.

([23]) Lásd a 4. lábjegyzetet.

A képzés szükségessége

(47) Azzal a kérdéssel kapcsolatban, hogy a támogatásra jogosult képzésként bejelentett képzés egy részére nem lett volna-e egyébként is szükség a vállalat belső biztonsági előírásainak való megfelelés érdekében, a Ford hangsúlyozza, hogy ez a fajta érvelés negatív, lefelé húzó („race to the bottom") normatív versenyhez vezethet: ha csak az alacsony szintű belső biztonsági előírásokkal rendelkező vállalatok részesülhetnek képzési támogatásból, akkor végső soron a vállalatoknak nem áll majd érdekében a belső biztonsági előírások szintjének emelése. Ezért a Ford felveti, hogy a kedvezményezettnek nyújtandó mindenkori képzési támogatást nem a belső vállalati előírásokhoz kellene viszonyítani, hanem egy adott iparág valamennyi vállalatára érvényes objektív kritériumrendszerhez. Ezenkívül ezzel a beruházási projekttel 2012-re a Ford Románia legnagyobb ipari foglalkoztatója lesz. Az ilyen típusú beruházások „világítótoronyként" működnek a gazdaságban, és a román kormány támogatja a Ford azon tervét hogy a craiovai üzem egyfajta referenciapontként szolgáljon más munkaadók és befektetők számára.

(48) A Ford továbbá hangsúlyozza, hogy általánosabb értelemben a támogatásra jogosult kiegészítő képzések nem szükségesek az üzem működtetéséhez, tekintettel a Ford csoporton belül alkalmazott karcsúsított gyártás (lean manufacturing) rendszerére. Az autógyártás időközben a tömegtermelésről a karcsúsított gyártásra tért át, amely főként hozzáállásbeli változást jelent, mégpedig abban az értelemben, hogy a belső szervezet valamennyi szintjén növelték a felelősség- és szerepvállalást. A képzési program támogatásra nem jogosult része elegendő lenne e magatartásbeli változás előidézéséhez.

Immateriális jellegű regionális hiányosságok

(49) A Ford támogatja a Románia által előterjesztett ellenérveket a regionális beruházási támogatás és a képzési támogatás esetleges átfedéseivel kapcsolatban a szakismereti hiányosságok formájában fennálló immateriális regionális hiányosságok tekintetében, és szintén úgy véli, hogy az adott régió szakismereti és oktatási szintjét figyelembe kell venni a tervezett támogatási intézkedés pozitív külső gazdasági hatásainak értékelésekor.

Összehasonlítás

(50) A Ford összehasonlítja a szentpétervári üzemben tartott képzési programot a craiovai üzem számára javasolt programmal. Az összehasonlítás célja annak igazolása, hogy lehetséges hatékonyan működtetni egy Ford üzemet a craiovai üzem számára tervezett programnál kevésbé ambiciózus képzési programmal is, következésképpen a craiovai üzemben kínált kiegészítő képzésre nyújtott támogatás ösztönző hatással bír.

(51) A Ford úgy véli, hogy a két képzési projekt közti összehasonlítás a következő okok miatt helytálló:

— Gyártás: Szentpéterváron a Ford egy olyan üzemet vett át, amely korábban a hajógyártásnál és a védelmi iparban használatos nagy motorok gyártásával foglalkozott, míg a craiovai üzem korábban autógyárként működött. A szentpétervári üzemben a Ford csak járműveket állít elő (2002-től a Ford Focus II modell különböző változatait, 2009-től a Ford Mondeo modellt), míg a craiovai üzem járművek és motorok gyártásával egyaránt foglalkozik. A szentpétervári üzemnek a craiovai üzemmel szemben nincs sajtoló részlege. Mindezen különbségek ellenére a Ford úgy véli, hogy a craiovai és a szentpétervári üzem kezdeti feltételei összehasonlíthatóak, mert mindkét üzemet új autó gyártósor bevezetése céljából vásárolták meg. Mindkét üzem ugyanazt a Ford gyártási rendszert (Ford Production System, FPS) használja, és a gyártás fázisai összehasonlíthatóak, a munkaerő szakismereti szintjének követelményeit illetően is.

— Munkaerő: Szentpéterváron a Ford nem vette át a meglévő alkalmazottakat. Az újonnan felvett munkaerő nagyrészt fiatalabb, képzettebb és kevesebb tapasztalattal rendelkezett, mint a craiovai üzemben dolgozó jelenlegi alkalmazottak. Mindezen különbségek ellenére a Ford úgy véli, hogy az induló munkaerő szempontjából a két hely összehasonlítható. Mindkét helyre jellemző, hogy a munkaerő nem piacgazdasági körülményekhez szokott, ami a kezdeti állapotban például a nyugati üzemektől eltérő biztonsági kultúrában, illetve – végzettségi szinttől függetlenül – csekély multinacionális vállalatnál szerzett menedzsmenttel és működéssel kapcsolatos tapasztalatban mutatkozott meg.

(52) A szentpétervári üzemben kínált képzési program struktúrája hasonló volt a craiovai üzem számára javasolt programéhoz. A szentpétervári üzemben azonban a Ford csak a minimálisan szükséges képzést biztosította, illetve a vezető állásokban lévő munkatársak több képzésben részesültek, mint a fizikai munkát végzők. A termelés 2002-ben indult be a Ford minőségi és biztonsági követelményeinek betartásához szükséges minimális képzés biztosításával.

(53) A Ford modellezte, hogy mit jelentene a Szentpéterváron alkalmazott képzési program alkalmazása a craiovai üzem 9 000 alkalmazottja esetében. Az összegzés szerint egy, a Szentpéterváron alkalmazotthoz hasonló képzési program a craiovai üzemben nyújtandó képzés csupán mintegy 26 %-nak felelne meg. Konkrétabban: egy ilyen program a craiovai üzemben nyújtandó biztonsági képzés 57 %-ot, az alapkészségekre irányuló képzés 2 %-ot, az alapvető üzleti ismeretek képzés 30 %-ot és az iparági szakismeretek képzés 47 %-ot tartalmazná.

6. A TÁMOGATÁS ÉRTÉKELÉSE

6.1. A támogatás fennállása

(54) A Románia által a Ford Craiova javára bejelentett intézkedés teljesíti az EUMSz. 107. cikke (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősülő együttes feltételeket. Az intézkedés a román állam által állami forrásokból finanszírozott közvetlen támogatásból áll. Az intézkedés továbbá szelektív, mivel *ad hoc* egyedi pénzügyi támogatást nyújt egyetlen kedvezményezettnek, a Ford Craiovának. A kedvezményezett előnyben részesül az intézkedésen keresztül, amely átvállalja tőle a tervezett képzési program költségeinek egy részét. Az intézkedés torzítja a versenyt azáltal, hogy a kedvezményezettet előnyben részesíti a többi versenytárssal szemben, akik nem kapnak támogatást hasonló célokra. Végezetül, a tagállamok közti kereskedelemre is hatással van, mivel a kedvezményezett és versenytársai termékeiket elsősorban az EU piacán, illetve az EGT-n belül és világszerte is értékesítik.

6.2. Az értékelés jogalapja

(55) Románia a támogatás jóváhagyását kéri a bejelentés időpontjában (2008. április) érvényben lévő szabályok alapján. Konkrétabban: Románia fenntartja, hogy: (i) a tervezett támogatás Szerződéssel való összeegyeztethetőségét a bejelentés időpontjában érvényben lévő, 68/2001/EK rendeletből ([24]) fakadó kritériumok alapján kell elbírálni; (ii) a Bizottság nem alkalmazhatja visszamenőlegesen az általános csoportmentességi rendeletet (amelyet 2008. augusztus 9-én tettek közzé és húsz nappal később lépett hatályba) ([25]); valamint általánosabb szinten, hogy (iii) az ösztönző hatás kritériumának túlzottan szigorú alkalmazása, amely a *Ford Genk*re ([26]) és a *GM Antwerp*re ([27]) vonatkozó határozatokkal kezdődött, nem összeegyeztethető a Bizottság képzési támogatásokra vonatkozó általános szemléletével.

(56) A *Freistaat Sachsen kontra Bizottság* határozatban ([28]) az Európai Bíróság a bejelentett támogatási intézkedések összeegyeztethetőségének elbírálása céljából tisztázta az állami támogatásokra vonatkozó szabályok időbeli okok miatti alkalmazhatóságával kapcsolatban felmerült kérdéseket. A Bíróság megállapította, hogy az összeegyeztethetőség elbírálásakor a Bizottságnak azokat a határozat meghozatalakor hatályban lévő szabályokat, elveket és kritériumokat kell alkalmaznia, amelyek a verseny körülményeihez jobban illenek. ([29]) E tekintetben a Bíróság hozzáteszi: „A bejelentésnek […] nem lehet célja a tárgyát képező támogatásokra alkalmazandó jogi szabályozás meghatározása. Így valamely tervezett támogatás vagy támogatási program tagállam általi bejelentése nem teremt olyan véglegesnek minősülő jogi helyzetet, amely azt vonná maga után, hogy a Bizottság a közös piaccal való összeegyeztethetőségükről az abban az időpontban hatályban lévő jogszabályokra történő hivatkozással dönt, amikor a bejelentésükre sor került. Ellenkezőleg, a Bizottság feladata a döntéshozatala időpontjában hatályban lévő jogszabályok alkalmazása, és kizárólag e szabályok alapján kell értékelni az általa e tekintetben hozott határozat jogszerűségét.” ([30])

(57) A Bíróság továbbá megállapítja, hogy amikor az összeegyeztethetőség értékelését új szabályok alapján végzik, a Bizottságnak lehetőséget kell adnia az érdekelt feleknek arra, hogy észrevételeket tegyenek a támogatás ez utóbbi szabályokkal való összeegyeztethetőségére vonatkozóan. Ez az eljárási kötelezettség azonban nem lép érvénybe, amennyiben az új szabályok az előzőekhez képest lényegi módosításokat nem tartalmaznak. ([31])

(58) A fentiekből következik, hogy a Bizottságnak a határozat időpontjában érvényben lévő szabályok és kritériumok alapján kell értékelnie a támogatás EUMSz.-szel való összeegyeztethetőségét. Az egyedi képzési támogatást, amely nem teljesíti a kivétel alkalmazásának feltételeit, közvetlenül az EUMSz. 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján kell értékelni, amely úgy rendelkezik, hogy „az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekkel ellentétes mértékben” az EUMSz.-szel összeegyeztethetőnek tekinthető. A képzési támogatásra vonatkozó 68/2001/EK rendeletet ([32]) a 2009. augusztus 9-i közzétételét követő huszadik napon felváltotta az általános csoportmentességi rendelet ([33]). Az általános csoportmentességi rendelet (28) és (32) preambulumbekezdése és 6. cikke (1) bekezdésének g) pontja szerint minden olyan egyedi képzési támogatást – függetlenül attól, hogy azt *ad hoc* módon vagy valamilyen program alapján nyújtják-e –, amelyek támogatástartalma meghaladja a képzési projektenkénti 2 millió eurót, a Bizottságnak egyenként kell értékelnie az alkalmazandó uniós jogi eszközökből fakadó kritériumok alapján. E célból a Bizottságnak az egyedi bejelentéshez kötött állami képzési támogatás kritériumainak megállapításáról szóló közleményre ([34]) (a továbbiakban: „a képzési támogatásról szóló 2009. évi közlemény”) kell hagyatkoznia, amelyet 2009. augusztus 11-én tettek közzé és a közzétételét követő huszadik napon lépett hatályba.

(59) Végezetül, a *Freistaat Sachsen* elvekkel összhangban a Bizottságnak az általános csoportmentességi rendelet alapján és a képzési támogatásról szóló 2009. évi közleményben meghatározott kritériumokra alapozva meg kell vizsgálnia a bejelentett támogatásnak az EUMSz. 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjával való összeegyeztethetőségét.

([24]) Lásd a 17. lábjegyzetet.
([25]) Lásd a 18. lábjegyzetet.
([26]) Lásd a 19. lábjegyzetet.
([27]) Lásd a 20. lábjegyzetet.
([28]) C-334/07 P. sz. ügy, (EBHT 2008., I-9975. o.).
([29]) *Ugyanaz*, (51) preambulumbekezdés.
([30]) *Ugyanaz*, (53) preambulumbekezdés.
([31]) *Ugyanaz*, (56) preambulumbekezdés. Lásd még a C-49/05 P. sz. *Ferriere Nord kontra Bizottság* ügyben hozott 2008. május 8-i ítéletet (még nem tették közzé), 2008.,68–71. pont.
([32]) Lásd a 17. lábjegyzetet.
([33]) Lásd a 18. lábjegyzetet.
([34]) A Bizottság közleménye – A képzéshez nyújtott, egyedi bejelentéshez kötött állami támogatásra vonatkozó összeegyeztethetőségi elemzés kritériumai, HL C 188., 2009.8.11., 1. o.).

(60) A Bizottság úgy véli, hogy a bejelentett támogatásnak az általános csoportmentességi rendeletből fakadó szabályok és kritériumok, illetve a képzési támogatásról szóló 2009. évi közlemény alapján történő értékelése nem sérti az érintett felek eljárási jogait (lásd a fenti (57) preambulumbekezdést). A *Freistaat Sachsen* ítélet alapján a Bizottságnak csak abban az esetben kell lehetőséget adnia az érdekelt feleknek arra, hogy észrevételeket tegyenek az új szabályoknak a bejelentett támogatásra vonatkozó alkalmazásával kapcsolatban, amennyiben az új szabályok az előzőekhez képest lényegi változásokat tartalmaznak.

(61) E tekintetben a Bizottság hangsúlyozza, hogy a hivatalos eljárást megindító 2008. szeptemberi határozatában jelezte, hogy a támogatást az általános csoportmentességi rendelet alapján fogja értékelni. Az érdekelt feleknek ezáltal lehetőségük volt a bejelentett támogatás általános csoportmentességi rendelet alapján történő értékelésével kapcsolatban észrevételeket benyújtani. 2008. novemberi észrevételeiben Románia hivatkozott is az általános csoportmentességi rendelet jelen esetben történő alkalmazása ellen szóló érvekre. Románia konkrétan azzal érvelt, hogy az általános csoportmentességi rendeletből fakadó kritériumok részben eltérnek a 68/2001/EK rendelet alapján korábban alkalmazottaktól, különösen az általános képzésre vonatkozó maximum támogatási intenzitás vonatkozásában, ami a 68/2001/EK rendelet szerint érvényes 50 %-os elszámolható költségarányról az általános csoportmentességi rendelet alapján 60 %-ra emelkedett. ([35])

(62) A Bizottság továbbá úgy véli, hogy a képzési támogatásról szóló 2009. évi közlemény nem tartalmaz a támogatás értékelésére vonatkozó, a *Freistaat Sachsen* ítélet alapján mérlegelendő lényegi változásokat. ([36]) A képzési támogatásról szóló 2009. évi közlemény jogszabályba foglalja és megerősíti az állami támogatások uniós ellenőrzésének régóta fennálló alapelveit és kritériumait, úgy mint a piaci hiányosság/pozitív külső hatások működési elve, az általános és szakképzés közti különbségtétel, a támogatás mint stratégiai eszköz alkalmassága, az ösztönző hatás kritériuma, az arányosság elve, a támogatás esetleges torzító hatásának elemzése.

(63) Úgy tűnik, hogy Románia és a kedvezményezett elsősorban a képzési támogatás értékelésében szerepet játszó úgynevezett ösztönző kritérium állítólag túl szigorú értelmezését és alkalmazását észrevételezi. A Bizottság azonban úgy véli, hogy az a tény, hogy a képzési támogatásról szóló 2009. évi közlemény megnevezi az ösztönző kritériumot, nem minősül az értékelési szabályokban bekövetkezett lényegi változásnak. A *Ford Genkre* ([37]) és a *GM Antwerp*re ([38]) vonatkozó határozatok, amelyeket Románia példaként hoz fel az ösztönző hatás kritériumának túl szigorú értelmezésére, valójában a bejelentés előtt születtek. A 68/2001/EK rendelet egyértelműen nem nevezi meg az ösztönző hatás kritériumát, bár annak elvi alapja az EUMSz. 17. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti valamennyi támogatási intézkedés összeegyeztethetőségének értékelésében fellelhető, illetve ugyanott, a (10) és (11) preambulumbekezdésben a támogatásoknak a piaci hiányosságok orvoslásában betöltött szerepével kapcsolatos érvelésben is implicit módon benne foglaltatik. A korábbi, 1998. évi, képzési támogatásokra vonatkozó keretszabály ([39]) már megerősítette az ösztönző hatás kritériumát mint az ilyen jellegű támogatások összeegyeztethetőségének értékelésekor figyelembe vett egyik fő szempontot. ([40]) Ezenkívül a vizsgálat során Románia és a kedvezményezett részletes magyarázatot adott a tervezett támogatás ösztönző hatására, szükségességére és helyénvalóságára, a tervezett támogatható képzés általános és szakképzési részei közti különbségtételre, illetve a támogatás esetleges (állítólag korlátozott mértékű) versenytorzító hatására vonatkozóan.

(64) Mindezen megfontolások fényében a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a támogatás értékelésére vonatkozó feltételek teljesülnek a képzési támogatásról szóló 2009. évi közlemény és az általános csoportmentességi rendelet kritériumai alapján, és az érdekelt felek eljárási jogainak tiszteletben tartása mellett. A Bizottság megállapítja továbbá, hogy a hivatalos vizsgálat folyamán más harmadik fél (a kedvezményezett versenytársai, stb.) részéről észrevétel nem érkezett.

6.3. **A támogatás EUMSz.-szel való összeegyeztethetősége**

(65) A képzési támogatásról szóló 2009. évi közlemény meghatározza a 2 millió EUR összeget meghaladó – *ad hoc* módon vagy valamilyen program alapján – egyes vállalatoknak nyújtandó képzési támogatás EUMSz.-szel való összeegyeztethetősége értékelésének kritériumait. Az ilyen jellegű intézkedések összeegyeztethetőségének értékelése a tervezett támogatás pozitív hatásainak és negatív következményeinek mérlegeléséből áll, vagyis annak megállapításából, hogy az előzőek túlsúlyban vannak-e az utóbbiakkal szemben.

([35]) Általános csoportmentességi rendelet, 39. cikk, (2) bekezdés.
([36]) Lásd a 28. lábjegyzetet.
([37]) Lásd a 19. lábjegyzetet.
([38]) Lásd a 20. lábjegyzetet.

([39]) *A Bizottság közleménye – A képzési támogatásra vonatkozó keretszabály* (HL C 343., 1998.11.11., 10. o.).

([40]) Az 1998. évi, képzési támogatásokra vonatkozó keretszabály 27–28. pontja. A 28. pont például megállapította, hogy: „Az ösztönző hatás megállapítása érdekében a Bizottság megvizsgálja, hogy a képzés arra ösztönzi-e a vállalatokat, hogy többet nyújtsanak vagy a képzésre többet költsenek annál, mint amennyit egyébként a képzés keretein belül nyújtanának vagy képzésre fordítanának. Egy olyan támogatási intézkedés, amely egy vállalat szokásos működési költségeihez kapcsolódik (újonnan felvettek számára nyújtott standard bevezető képzések, stb.) és csupán a vállalat szükségszerűen felmerülő költségeinek folyamatos vagy időszakos csökkentését célozza, nem ösztönző jellegű, és általában nem kerül jóváhagyásra. […]”. Lásd még: Loredana von Buttlar és Salim Medghoul (2008): „The Principle of the Incentive Effect Applied to Training Aid – Some Recent Cases”, *Competition Policy Newsletter* 2008. 3. szám, 85–88 o., a szöveg elérhető a következő címen: http://ec.europa.eu/competition/publications/cpn/2008_3_85.pdf

(66) A tervezett támogatás pozitív hatásainak értékelésekor a következő szempontok érvényesülnek: i. milyen lehetőségeket rejt a tervezett támogatás speciális piaci hiányosságok orvoslására és pozitív külső hatások kiváltására (indokoltság); ii. stratégiai eszközként megfelelő-e a támogatás; iii. milyen ösztönző hatással bír és mennyire szükséges a támogatás; és iv. vajon a támogatás összege a célkitűzések eléréséhez szükséges minimum összegre szorítkozik-e (arányosság). A támogatás negatív hatásainak értékelésekor annak vizsgálatára kerül sor, hogy a támogatás milyen mértékben torzíthatja a versenyt, illetve az Unión belüli kereskedelmet, a támogatás jellegétől és az érintett piacoktól függően.

Piaci hiányosság/pozitív külső hatások

(67) A képzési támogatásról szóló 2009. évi közlemény 5–11. pontja szerint a támogatás indokoltnak tekintendő, ha a tagállam bizonyítja, hogy a támogatás hozzájárul a képzési beruházások hiányának orvoslásához, amely EU-szerte jellemző piaci hiányosság. A vállalatok sokszor vonakodnak beruházni az alkalmazottak képzésébe, hacsak a képzés nem eredményez kézzelfogható és azonnali hasznot a vállalatnak, vagy nem elengedhetetlenül szükséges a vállalat hatékony működtetéséhez. A képzés azonban a gazdaság és a társadalom egésze számára is hasznot hozhat, különösen, ha a munkavállalók által elsajátított készségek más munkahelyeken is alkalmazhatók, vagy pozitív hatást gyakorolnak a társadalomra. Általában jellemző, hogy a vállalatok kevésbé hajlandóak a képzésbe beruházni, ha a képzés közvetlen haszna a vállalat számára nem haladja meg a pozitív külső hatások mértékét. Röviden, a támogatás akkor indokolt, ha egy konkrét piaci hiányosság orvoslására alkalmas, nevezetesen a képzési beruházások hiányának pótlására, ami a képzés pozitív külső hatásaihoz kapcsolódik.

(68) Annak megállapítására, hogy a támogatás indokolt-e attól függően, hogy milyen mértékben alkalmas a képzési beruházások hiányának orvoslására, a Bizottság először megvizsgálja a tervezett képzés jellegét, nevezetesen, hogy a képzés az általános csoportmentességi rendelet 38. cikke értelmében általános vagy szakképzés-e, vagy a kettő kombinációja. Az általános és a szakképzés közötti különbségtétel fontos, hiszen az általános képzés feltételezhetően több külső pozitív hatást eredményez, mint a szakképzés, amely pedig elsősorban és leginkább a vállalat hasznára válik. Következésképpen az általános képzésekre nyújtott támogatás indokoltabbnak minősül, mint a szakképzésekre adott támogatás abban az értelemben, hogy ösztönzi a vállalatokat az ilyen jellegű beruházások vállalására.

(69) Az általános csoportmentességi rendelet 38. cikke (1) bekezdésének definíciója szerint a szakképzés „olyan oktatást tartalmazó képzés, amely közvetlenül és elsődlegesen a munkavállalónak a vállalkozásnál jelenleg betöltött vagy a jövőben betöltendő állásában alkalmazható, és olyan képesítést ad, amely nem vagy csak csekély mértékben hasznosítható más vállalkozásoknál vagy más munkaterületeken". Az általános képzés az általános csoportmentességi rendelet 38. cikkének (2) bekezdése szerint „olyan oktatást tartalmazó képzés, amely nem kizárólag vagy nem elsődlegesen a munkavállalónak a vállalkozásnál jelenleg betöltött vagy későbbiekben betöltendő állásában alkalmazható, hanem olyan képesítést ad, amely nagy mértékben hasznosítható más vállalkozásoknál vagy munkaterületeken". Miközben mindkét fajta képzés bizonyos mértékig a vállalat hasznára válik, hiszen mindenképpen előnye származik belőle, ha képzettebb munkaerővel rendelkezik, az általános és a szakképzés közötti lényegi különbség a képzés során elsajátított készségek más területeken való felhasználhatóságának mértéke.

(70) Az általános csoportmentességi rendelet 38. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontja, illetve a képzési támogatásról szóló 2009. évi közlemény 9.2. pontja példaként olyan tényezőket sorol fel, amelyek a képzés általános jellegére utalhatnak. Ezek a következők: (i) a képzést több vállalat közösen szervezi, vagy különböző vállalatok munkavállalói vesznek részt a képzésen; (ii) a képzés hitelesített, elismert oklevéllel zárul, vagy állami hatóság hagyja jóvá; (iii) a képzés olyan alkalmazotti csoportokra irányul, amelyeket a vállalkozáson belül és az érintett ágazatban magas fluktuáció jellemez; (iv) a képzés az alkalmazott számára jelenlegi állásán túlmutatóan is hasznos lehet (pl. más vállalkozásnál való elhelyezkedéskor, a társadalmi élete vagy jóléte szempontjából stb.).

(71) A Bizottság először is megállapítja, hogy Románia és a Ford meggyőzően bizonyították a képzési támogatásról szóló 2009. évi közlemény 9.2. pontjában felsorolt negyedik szempont meglétét, nevezetesen, hogy a tervezett kiegészítő jellegű, „támogatásra jogosult" képzés hasznos lesz az alkalmazottak számára jelenlegi állásukon túlmutatóan is. Románia és a Ford különösen azt bizonyították, hogy a tervezett kiegészítő képzés máshol is hasznosítható készségeket nyújt, melyek a munkahelyükön kívül is értékessé válhatnak a munkavállalók számára, hozzájárulnak jólétükhöz, javítják életminőségüket és növelik foglalkoztatási esélyeiket más vállalatoknál vagy más ágazatokban, valamint nem utolsó sorban pozitív hatást gyakorolnak a gazdaság és társadalom egészére, legfőképpen egy hátrányos helyzetű régió támogatásának szintjén, az EUMSz. 107. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerint.

(72) Románia tehát egy olyan képzési program támogatását tervezi, amelynél az igényelt elszámolható költségek nagy része általános képzéssel kapcsolatos. A teljes képzési projekt 185,5 millió EUR-s összköltségéből 113,7 millió EUR minősül elszámolható költségnek az általános képzések esetében (a bérkompenzációt leszámítva), és csupán 1,5 millió EUR minősül elszámolható költségnek a szakképzések esetében (a bérkompenzációt leszámítva) (lásd a fenti (15) preambulumbekezdést). Konkrétabban: a biztonság, az alapvető üzleti ismeretek és az iparági szakismeretek blokkokban kínált kiegészítő „szakképzés"szinte teljes egészében általános jellegű, míg az alapkészségek blokkban kínált kiegészítő képzés kizárólag általános jellegű (lásd a (14), valamint a fenti (34)–(37) preambulumbekezdéseket).

(73) A Bizottság úgy véli, hogy Románia és a Ford kielégítő módon igazolták a képzési program általános és szakképzési része közötti különbségtételt. Románia és a Ford különösen azt bizonyították, hogy a tervezett kiegészítő jellegű, „támogatásra jogosult" általános képzés mind a négy képzési blokkon belül olyan készségeket közvetít, melyek jelenlegi munkahelyükön, a craiovai üzemen kívül is értékessé válhatnak a munkavállalók számára, vagyis olyan készségeket, amelyek a képzési támogatásról szóló 2009. évi közlemény és az általános csoportmentességi rendelet értelmében „máshol is alkalmazhatónak" minősülnek. Románia igazolta, hogy az alapkészségek képzési blokkban kínált kiegészítő képzés az egyének személyi fejlődését célozza, és kevéssé kapcsolódik a tulajdonképpeni munkavégzéshez (lásd a fenti (35) preambulumbekezdést). A blokkban kínált képzések általános ismereteket közvetítenek (pl. általános számítógépes ismereteket, angol nyelvi képzést, írás-olvasási készségek fejlesztését), amelyek besorolástól és végzettségtől függetlenül hasznosak valamennyi munkavállaló számára. Az egyénre szabott írás-olvasási és számolási készségeket fejlesztő képzések például az alkalmazottak gondolatok és koncepciók megformálására és azok gördülékeny megfogalmazására, illetve a környezetükben végbemenő változások mennyiségi fogalmakban történő kifejezésére vonatkozó képességeit fejleszti. Hasonlóképpen ez a blokk személyre szabott vezetői tréningeket is kínál valamennyi foglalkoztatási csoport számára. Ezek a készségek leginkább a munkavállalók hasznára válnak, javítják életminőségüket és ezáltal pozitív külső hatást gyakorolnak a gazdaságra és a társadalom egészére. Ezek a pozitív külső hatások különösen érzékelhetőek lesznek a régióban, ahol a craiovai üzem található, és amely az EUMSz. 107. cikkének (3) bekezdése alapján támogatott hátrányos helyzetű uniós térség.

(74) Az alapvető üzleti ismeretek képzési blokkban kínált kiegészítő jellegű általános képzés olyan szakismereteket közvetít, amelyek javarészt alkalmazhatóak más vállalatoknál vagy iparágakban is, és olyan általános témákról szól, mint a projektmenedzsment készségek, emberi erőforrás, beszerzés, pénzügy, hat szigma (számos iparágban alkalmazott, az ismétlődő folyamatokban bekövetkező hibák mérséklésére szolgáló módszertan) (lásd a fenti (36) preambulumbekezdést). Az ilyen általános készségek nagy valószínűséggel növelik a munkavállalók munkaerő-piaci esélyeit. Hasonlóképpen, az iparági szakismeretek blokkban kínált kiegészítő jellegű általános képzés két tág területet foglal magában: az elektromos/gépi iparral kapcsolatos szaktudás – amely javítja a munkavállalók foglalkoztatási esélyeit, de nem szükséges a munka ellátásához –, és a kiterjesztett (részletes) karbantartás, automatizálás és robottechnológia. Mindkét esetben a munkavállalók az adott munkájuk során használttól eltérő, különböző típusú munkagépek kezelését tanulják meg, ennélfogva az elsajátított készségek máshol is hasznosíthatók.

(75) A biztonsági képzési blokk esetében (lásd a fenti (34) preambulumbekezdést), a kínált kiegészítő jellegű, „támogatásra jogosult" képzés – mely részben általános, részben szakképzést foglal magában – a biztonsági ismeretek bővülését és a biztonsággal kapcsolatos viselkedésbeli változásokat célzó egyéni fejlesztésből állna. Tekintettel arra, hogy a kiegészítő biztonsági képzés általános része olyan ismereteket közvetít, melyek a jelenlegi munkahelyi feladataikon túlmutatnak, és amelyeket más munkahelyeken, sőt magánéletükben is hasznosíthatnak, az ilyen jellegű képzésre vonatkozóan megállapítható, hogy az általános képzésre jellemző pozitív külső hatásokat eredményez.

(76) A Bizottság ezért azt a következtetést vonja le, hogy Románia és a Ford kielégítő módon bizonyították, hogy a kiegészítő általános képzés olyan készségeket közvetít, melyek jelenlegi munkahelyükön kívül is értékessé válhatnak a munkavállalók számára, esetlegesen más jövőbeni állásokban, a társadalmi életben, vagy – a képzési támogatásról szóló 2009. évi közlemény 9.2. pontjának d) alpontja értelmében – jólétük szempontjából. Ezt megerősítették a Ford és Románia által benyújtott bizonyítékok (lásd a fenti (16) preambulumbekezdést), amelyek igazolták, hogy a programban részt vevő trénerek többségét (mintegy 90 %-át) külső szakképzési központokból biztosítják, illetve, hogy a képzések jelentős része az üzemen kívüli helyszíneken fog megvalósulni (lásd e tekintetben a határozat (18) preambulumbekezdését, ahol a résztvevők és a trénerek elszámolható utazási költségei szerepelnek).

(77) A Bizottság ugyanakkor kénytelen megállapítani, hogy az általános csoportmentességi rendelet 38. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontjában, illetve a képzési támogatásról szóló 2009. évi közlemény 9.2. pontjának a), b) és c) alpontjában példaként felsorolt, a készségek más területen való felhasználhatóságára utaló egyéb tényezők nem állnak fenn ebben az esetben. Konkrétan: a képzési projektet egyetlen vállalat szervezi, és nem vehetnek rajta részt más vállalatok alkalmazottai. Románia és a Ford nem nyújtott be arra vonatkozó információt, hogy a képzés hitelesítve lesz-e. Mivel a képzések nagy részét magánvállalatokból választott trénerek tartják majd, nem valószínű, hogy a résztvevők elismert vagy állami hatóság által hitelesített oklevelet kapnak. Az érdekelt felek nem nyújtottak be a munkavállalók más vállalatok és/vagy ágazatok felé irányuló mobilitására vonatkozó információkat. A Bizottság ezért úgy véli, hogy annak érdekében, hogy a szerzett ismereteket más területeken is könnyebben felhasználhassák, a képzés látogatásáról bizonyítványt kell kiállítani a résztvevőknek. Noha ez a feltétel nem elegendő a képzési támogatásról szóló 2009. évi közlemény 9.2. pontja b) alpontjának teljesítéséhez, a végrehajtási szakaszban elősegítené a készségek más területen való felhasználhatósága követelményének való megfelelést. Ezt a kérdést a jelen határozat 2. cikkének (5) bekezdése tárgyalja. A Bizottság úgy véli, hogy a képzési támogatásról szóló 2009. évi közlemény 9.2. pontja d) alpontjának negyedik szempontja teljesül. A fent említett megfontolások fényében a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a készségek más területen való felhasználhatóságának követelménye a tervezett kiegészítő jellegű általános képzés vonatkozásában teljesül.

(78) A vizsgálati eljárást megindító határozatában a Bizottság kételyét fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy a kiegészítő, támogatásra jogosult képzés egy részére valóban szükség van-e a jövőbeni munkavállalók esetében, különös tekintettel arra, hogy a kedvezményezettnek lehetősége van magasabb képesítéssel rendelkező munkaerő felvételére. Ez a kétely eloszlott az előzőekben ismertetett, a tervezett kiegészítő jellegű általános képzés más területeken való felhasználhatóságára, valamint a támogatott régióban, illetve a gazdaság és társadalom egészében pozitív külső hatásokat eredményező lehetőségeire vonatkozó megfontolások következtében.

(79) A fenti megfontolások fényében az indokoltságra vonatkozó kritérium teljesítettnek tekintendő.

A támogatás mint stratégiai eszköz helyénvalósága

(80) A képzési támogatásról szóló 2009. évi közlemény 10–11. pontja értelmében a Bizottságnak értékelnie kell, hogy az állami támogatás-e a legmegfelelőbb eszköz az ilyen jellegű képzések ösztönzésére. E célból a Bizottságnak figyelembe kell vennie a Románia által nyújtani tervezett támogatás alternatíváit, mint például a képzés támogatása a regionális oktatási rendszeren keresztül, vagy az egyes munkavállalók támogatása abban, hogy más környezetben, a vállalaton kívül részesüljenek képzésben.

(81) Románia közölte, hogy a képzési projekt szinte kizárólag külső trénerek bevonásával fog megvalósulni, akiket egy erre szakosodott vállalat segítségével különböző regionális és külföldi, erre szakosodott magánvállalatokon keresztül fognak megbízni. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy a tervezett képzés (vagy annak egy része) helyi közoktatási intézmények segítségével történő megvalósításának alternatívái nem lettek kellőképpen átgondolva. Mindazonáltal a Bizottság elfogadja Románia arra vonatkozó érvelését, hogy egy olyan átfogó képzési program, mint a craiovai üzemben nyújtandó, hozzáadott értéket képvisel a különböző képzések között megvalósuló együttes hatásnak köszönhetően, ami több mint a különböző témákról szóló képzések értékének puszta összege.

(82) Ezért azt a következtetést vontuk le, hogy a támogatás helyénvalóságának kritériuma is teljesül.

Ösztönző hatás/a támogatás szükségessége

(83) A képzési támogatásról szóló 2009. évi közlemény 12. pontja értelmében a tervezett támogatás ösztönző hatása akkor érvényesül, ha kimutatható, hogy a kedvezményezett a támogatás segítségével több és/vagy jobb képzést tud nyújtani, mint annak hiányában tenné. Az ösztönző hatás kritériumának teljesítése a támogatás jóváhagyásának elengedhetetlen feltétele (az általános csoportmentességi rendelet (28) preambulumbekezdése).

(84) A támogatás ösztönző hatása összehasonlító elemzésen keresztül állapítható meg, nevezetesen a támogatás segítségével megvalósuló képzés, illetve a támogatás hiányában megvalósuló képzés szintjének összehasonlításán keresztül (a 2009. évi képzési támogatásokról szóló iránymutatás 13. pontja).

(85) A javasolt támogatás ösztönző hatásának bizonyítására a Ford összehasonlította a szentpétervári üzemében az alkalmazottaknak nyújtott képzési programot a craiovai üzemben megvalósítandó képzési programmal. A szentpétervári képzési programhoz a vállalat nem kapott támogatást. A képzési program struktúrája hasonló volt a craiovai üzem számára javasolt képzési programhoz, noha a program alkalmazási területe és a tartalom kidolgozása különbözött. Szentpéterváron a vállalat csupán a biztonsági követelmények betartásához és a Ford gyártásminőségi szintjének teljesítéséhez szükséges minimális képzést biztosította. A Ford azzal érvel, hogy összehasonlításképpen a szentpétervári program a craiovai üzemben nyújtandó biztonsági képzés 57 %-ot, az alapkészségekre irányuló képzés 2 %-ot, az alapvető üzleti ismeretek képzés 30 %-ot és az iparági szakismeretek képzés 47 %-ot tartalmazta.

(86) A Bizottság úgy véli, hogy a szentpétervári és a craiovai program közti összehasonlítás nem teljesen meggyőző. A kezdeti körülmények és a két üzem gyártási jellegzetességei nem összevethetők. Szentpéterváron a Ford egy olyan üzemet vett át, amely korábban a hajógyártásnál és a védelmi iparban használatos nagy motorok gyártásával foglalkozott, míg a craiovai üzem korábban autógyárként működött. Szentpéterváron a Fordnak nem kellett megtartania a meglévő alkalmazottakat. Következésképpen fiatalabb és képzettebb – noha kevesebb tapasztalattal rendelkező – új alkalmazottakat tudott felvenni. A szentpétervári üzemnek kisebb a termelése, mint a craiovai üzemben tervezett. Szentpéterváron a Ford csak járműveket állít elő (2002-től az üzem Ford Focus II és Ford Mondeo modelleket gyárt), míg a craiovai üzem járműveket (a B-MAV és az ISV multifunkcionális modelleket) és motorokat egyaránt gyártani fog. A szentpétervári üzemnek a craiovai üzemmel szemben nincs préselőműhelye. Következésképpen az üzem hatékony működtetéséhez és a (valószínűleg eltérő) szabályozási és belső biztonsági és minőségi előírások teljesítéséhez szükséges képzési igények különbözőek.

(87) Mindazonáltal a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a szentpétervári üzemmel való összehasonlítás mindenképpen azt bizonyítja, hogy egy Ford autógyár hatékony működtetése és a vállalat belső minőségi és biztonsági előírásainak teljesítése a craiovai üzem számára tervezettnél lényegesen kevesebb képzéssel is megvalósítható. Ez a megállapítás alátámasztja Románia azon érvelését, miszerint támogatás hiányában a vállalat az üzem működtetéséhez szükségesnél alig valamivel több képzést (az ún. vállalatspecifikus képzést, melyre a kedvezményezett saját forrásból 29,7 millió EUR értékű kötelezettségvállalást tett) biztosítana a craiovai üzemben. A Ford meg is határozta, hogy támogatás hiányában csak a vállalatspecifikus

képzést (vagyis az üzemben bevezetett új technológia használatához és belső biztonsági és minőségi előírások teljesítéséhez szükséges képzést, amely támogatásra nem jogosult képzésnek minősül, és amelynek költségeit a vállalat teljes egészében állja), valamint bizonyos (a képzési projekthez kapcsolódóan benyújtott dokumentációban felsorolt) kiegészítő képzések legfeljebb 40 %-át biztosítja. Ezenkívül a Ford a craiovai üzem számára tervezett képzési programra vonatkozó részletes képzési költségbecsléseket, költségvetést, részvételi listát, tartalmat és ütemtervet nyújtott be, illetve ennek megfelelő, kielégítő mennyiségű információt a szentpétervári üzemben nyújtott képzési programra vonatkozóan – ezek olyan részletek, melyeket a képzési támogatásról szóló 2009. évi közlemény 15.a) pontja értelmében a Bizottságnak hitelesítenie kell. A vállalat továbbá elegendő bizonyítékot nyújtott be annak érdekében, hogy el lehessen különíteni, melyek azok a képzések, amelyeknek biztosítására jelenlegi uniós és/vagy román előírások kötelezik – a képzési támogatásról szóló 2009. évi közlemény 15. pontjának b) alpontja értelmében. A képzés kiegészítő, támogatásra jogosult részére előirányzott költségek hitelesek a képzési program 2009 nyarán már elindított vállalatspecifikus (nem támogatható) részére elkülönített költségekkel való összehasonlítás alapján. Ennélfogva a képzési támogatásról szóló 2009. évi közlemény 15. pontjának c) alpontjában meghatározott kritériumok is teljesülnek.

(88) A vizsgálati eljárást megindító határozatában a Bizottság felvetette, hogy a képzési program támogathatónak nyilvánított részei nem lennének-e valójában elengedhetetlenek a craiovai üzemben bevezetett új technológia üzemeltetéséhez. Ebben az esetben a támogatás mindössze a vállalat üzemeltetési költségeit fedezné, vagyis olyan költségeket, amelyeket a vállalatnak mindenképpen elő kell teremtenie, tehát a támogatásnak nem lenne ösztönző ereje. Ez a *Ford Genk* ([41]), a *GM Antwerp* ([42]) és a *DHL Leipzig* ([43]) esetében beigazolódott helyzetekhez volna hasonló, ahol a Bizottság a támogatást a közös piaccal összeegyeztethetetlennek ítélte a képzési program azon részeire vonatkozóan, melyek például szerkezetátalakításhoz, új termék bevezetéséhez kötődtek, vagy amelyeket a biztonsági előírások kötelezővé tettek. A Bizottság megállapította, hogy amennyiben a támogatás a normál működést finanszírozná, amelyet a vállalatnak mindenképpen saját magának kell fedezni, a támogatásnak nincs valódi ösztönző ereje, csupán csak támogatja a kedvezményezett működési költségeit azáltal, hogy megkíméli olyan költségek kifizetésétől, melyekről alapesetben saját magának kellett volna gondoskodnia.

(89) Románia és a Ford hangsúlyozzák, hogy az új technológia használatához szükséges képzés világosan el lett különítve a kiegészítő általános képzéstől, amely nem szükséges a tulajdonképpeni munkavégzéshez. Az alapvető üzleti ismeretek blokkban a vállalat teljes egészében finanszírozni fogja a következő területeken nyújtott vállalatspecifikus képzéseket: Ford-specifikus számítástechnikai rendszerek, a Ford üzleti folyamatai és a Ford belső ellenőrzési folyamatai. Hasonlóképpen, az iparági szakismeretek blokkban a vállalat teljes egészében finanszírozni fogja a tulajdonképpeni munkavégzéshez szükséges tanfolyamokat, mint például az indítás, a karbantartás és a villás targonca kezelése, a robottechnológia és az automatizálás. Továbbá az alapkészségek blokkban kínált kiegészítő általános képzés sem szükséges a tulajdonképpeni munkavégzéshez, vagy akár a képzési program inkább szakmai jellegű részeinek követéséhez, mivel az üzemben alkalmazott technológia könnyen követhető és menet közben megtanulható vizuális utasítások alapján működik. A Bizottság elfogadja ezeket az érveket, amelyek egybehangzanak azzal a megfigyeléssel, hogy a tervezett kiegészítő, támogatásra jogosult képzés általános és máshol is alkalmazható készségeket közvetít, amelyek közvetlenül nem kapcsolódnak a tulajdonképpeni munkavégzéshez. E tekintetben a Bizottság azt is megállapítja, hogy a nyújtani kívánt kiegészítő képzés és a kedvezményezett üzleti tevékenysége (nevezetesen a jármű- és motorgyártás) kevésbé áll közel egymáshoz a biztonság, az alapkészségek és az alapvető üzleti ismeretek blokkban (lásd még a (35)–(36) preambulumbekezdést) kínált tanfolyamok esetében, mint az iparági szakismereteknél (lásd még a (37) preambulumbekezdést). Mindazonáltal a kedvezményezett szempontjából az e blokkban kínált képzés szükségességére vonatkozó fenti megfontolások enyhítik ezt az aggodalmat, és arra engednek következtetni, hogy az iparági szakismeretekre vonatkozó képzés és a kedvezményezett tevékenysége közti kapcsolat nem olyan jellegű, hogy a képzési támogatásról szóló 2009. évi közlemény 15. pontjának d) alpontja szerinti ösztönző hatás hiányára utalna. Ezt a megállapítást erősítik a Ford és Románia által benyújtott bizonyítékok, melyek kimutatják, hogy a képzések jelentős része az üzemen kívüli helyszíneken fog megvalósulni, és hogy a programban részt vevő trénerek többségét külső szakképzési központokból biztosítják (lásd a fenti (16) és (76) preambulumbekezdéseket). Ez még inkább arra utal, hogy a képzés és a kedvezményezett tevékenysége közti kapcsolat kevésbé szoros a képzési támogatásról szóló 2009. évi közlemény 15. pontjának d) alpontja értelmében.

(90) A Bizottság ugyanakkor megállapítja, hogy Románia és a kedvezményezett nem nyújtottak be annak bizonyítására vonatkozó dokumentumot, hogy kedvezményezett nem fogja az elszámolható költségek közé sorolni azokat a költségeket, amelyek végül megtérülhetnek a kedvezményezettnek az alkalmazottak képzés révén elsajátított szakismereteiből származó haszon révén – mint azt a 2009. évi képzési támogatásokról szóló iránymutatás 16. pontjának utolsó bekezdése (a hozzá tartozó 1. lábjegyzettel együtt) előírja. A Bizottság mindazonáltal elismeri, hogy az ilyen hatásokat nehéz számszerűsíteni és előre kimutatni a szóban forgó tervezett képzési program sajátos körülményei között, ahol a tervezett kiegészítő képzés nagy része általános jellegű, amelyből jellemzően csak közvetve profitál a kedvezményezett, valamint a tervezett képzés jellege és tartalma kizárja

([41]) Lásd a 19. lábjegyzetet, a határozat (28)–(38) preambulumbekezdése.

([42]) Lásd a 20. lábjegyzetet, a határozat (43)–(45) preambulumbekezdése.

([43]) A Bizottság 2008. július 2-i 2008/878/EK határozata a Németország által a DHL részére nyújtani tervezett állami támogatásra vonatkozó C 18/07. sz. ügyben (ex N 874/06) (HL L 312., 2008.11.22., 31. o.).

azt a feltételezést, hogy a jelenlegi feladatok vagy az alkalmazottak által végzett munka körülményei között ezt el lehetne végezni. A Bizottság mindazonáltal szükségesnek tartja, hogy felkérje a kedvezményezettet, vállaljon kötelezettséget arra nézve, hogy ezeket a költségeket nem veszi be a program végrehajtása során igényelt elszámolható költségek közé – e tekintetben lásd a határozat 2. cikkének (6) bekezdését.

(91) Az eljárást megindító határozatban a Bizottság felvetette a kérdést, hogy a biztonsági blokkban kínált képzések egy részét nem kellett volna-e a vállalatnak egyébként is biztosítania európai uniós és román biztonsági előírások alapján, vagy belső biztonsági előírásokból következően. Románia és a Ford dokumentációt nyújtott be annak bizonyítására, hogy a rendeletben előírt biztonsági képzéseket teljes egészében a vállalat finanszírozza a képzési program támogatásra nem jogosult, vállalatspecifikus részén belül. A Ford továbbá amellett érvel, hogy a támogatás ösztönző hatását nem szabad belső vállalati előírások – jelen esetben belső biztonsági előírások – alapján értékelni, mert egy ilyen megközelítés azzal a káros hatással járhat, hogy a vállalatok alacsonyabban határozzák meg (vagy alacsonyabb szinten tartják) belső biztonsági előírásaikat annak érdekében, hogy támogatásra jogosultnak minősülhessenek. A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy ez a kérdés szintén kielégítő választ nyert.

Arányosság

(92) A 2009. évi képzési támogatásokról szóló iránymutatás 16. pontja alapján a Bizottság meg fogja vizsgálni, hogy a támogatás összege a támogatás célkitűzésének eléréséhez szükséges lehető legalacsonyabb összegre szorítkozik-e. E célból a Bizottság ellenőrzi, hogy az igényelt elszámolható költségek az általános csoportmentességi rendelet 39. cikke (4) bekezdésének megfelelően kerültek-e kiszámításra és csak azokra a költségekre szorítkoznak-e, amelyek a támogatás nélkül nem megvalósuló képzésekből erednek, illetve, hogy az általános csoportmentességi rendelet 39. cikke (2) bekezdésében meghatározott maximális támogatási intenzitásokat tiszteletben tartják-e.

(93) A Románia által a képzési program kiegészítő, támogatásra jogosult részére igényelt elszámolható költségek kategóriái (lásd a fenti (18) preambulumbekezdést) teljesítik az általános csoportmentességi rendelet 39. cikkének (4) bekezdésében, szereplő feltételeket, és ezáltal a képzési támogatásról szóló 2009. évi közlemény 16. pontját is. Konkrétan: Románia és a kedvezményezett külön költségbecsléseket nyújtott be a vállalatspecifikus (támogatásra nem jogosult), illetve a képzési program támogatásra jogosult általános és szakképzési részére vonatkozóan, utóbbi esetben különbséget téve a következő kategóriák között: trénerek személyi költségei; trénerek és résztvevők utazási költségei (a szállást is beleértve); a kizárólag a képzési projektre használt eszközök és felszerelések értékcsökkenése; a képzési projekthez kapcsolódó vezetés és tanácsadás; és a résztvevők bérkompenzációja a tervezett képzési órákra/napokra korlátozódva. Ezenkívül Románia és a Ford részletes magyarázatokat fűzött a költség-előirányzatokhoz és előrejelzésekhez, alátámasztva az egyes elszámolható kiadási kategóriák igényeit, a kiegészítő képzés mind általános mind pedig szakképzési részére vonatkozóan. A Bizottság megállapítja továbbá, hogy részletes magyarázatot nyújtottak be a résztvevők hozzávetőleges létszáma vonatkozóan, az egyes tanfolyamokra lebontva (különbséget téve jelenlegi és jövőbeni alkalmazottak között, és külön becslésekkel a program végrehajtásának egymást követő éveire vonatkozóan), valamint ezzel szoros összefüggésben a képzési napok/órák becsült számát tanfolyamonként, képzési blokkonként és a program végrehajtásának évei szerint. Románia azt is igazolja, hogy e projekt céljaira az általános képzés esetében 50 %-os, a szakképzés esetében 25 %-os maximális képzési intenzitást alkalmaztak. A támogatásra jogosult általános képzés esetében alkalmazott maximális képzési intenzitás tehát alacsonyabb, mint az általános csoportmentességi rendelet 39. cikke (2) bekezdésében megengedett. Ezenkívül Románia jelzi, hogy a kedvezményezett valójában 57 millió euróra korlátozta a támogatás összegét, noha még a kevésbé engedékeny 68/2001/EK rendelet becsült elszámolható költségekre vonatkozó maximális támogatási intenzitásának alkalmazása esetén is az általános képzés számára 76,96 millió euro, a szakképzésre pedig 0,47 millió EUR összegű támogatásra lett volna jogosult a projekt.

(94) A vizsgálati eljárást megindító határozatában a Bizottság felvetette a kérdést, hogy a javasolt képzési támogatás nem a szakismereti hiányosságok formájában fennálló immateriális regionális hiányosságokat kompenzálja-e, amelyeket a regionális támogatáson keresztül 143 millió EUR összegben már kompenzáltak, és amelyet a Bizottság 2008 áprilisában a Ford craiovai üzeme részére, beruházási célokra jóváhagyott. ([44])

(95) A kérdés az általános csoportmentességi rendelet 7. cikkében meghatározott, támogatáshalmozódásra vonatkozó szabályoknak való megfeleléshez kapcsolódik. A cikk (3) bekezdése szerint képzési támogatás a részben vagy teljes mértékben ugyanazon elszámolható költségek vonatkozásában nem halmozható semmilyen egyéb támogatással amennyiben a halmozódás az általános csoportmentességi rendelet 39. cikke alapján alkalmazandó legmagasabb támogatási intenzitás túllépéséhez vezetne.

(96) Románia bizonyította, hogy a bejelentett képzési támogatás és a korábban megítélt regionális támogatás nem fedezik ugyanazokat az elszámolható költségeket. A 2008 áprilisában jóváhagyott, az elszámolható kezdeti beruházási költségekhez (munkagépek, üzem, épületek) kapcsolódó regionális támogatás megfelel a 2006-os regionális támogatásokról szóló iránymutatás 4.2. pontjának. ([45]) Jelen esetben a bejelentett elszámolható költségek teljesen más kiadási kategóriákat fedeznek: oktatószemélyzet költségei, oktató és résztvevők utazási költségei, anyagok és beszerzések, a képzésben használt

([44]) Lásd a 4. lábjegyzetet.

([45]) A 2007–2013 közötti időszakra vonatkozó nemzeti regionális támogatásokról szóló iránymutatás (HL C 54., 2006.3.4., 13. o.).

anyagok és eszközök értékcsökkenése, vezetés és tanácsadás, résztvevők bérkompenzációja – kizárólag a képzésben töltött időre vonatkozóan. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy Románia megfelelően igazolta a regionális támogatás által fedezett elszámolható költségek és a craiovai üzem számára javasolt képzési támogatás közti különbséget.

(97) A kérdés más megközelítésben úgy is feltehető, hogy vajon a képzési támogatás mint olyan indokolt-e abban az értelemben, hogy kompenzáljon egy olyan immateriális regionális hiányosságot, melyet már regionális támogatáson keresztül kompenzáltak. Románia válaszában hangsúlyozza, hogy a regionális támogatási, illetve a képzési támogatási intézkedések egymástól eltérő célokra irányulnak, és különböző elszámolható költségeket fedeznek. A regionális támogatás célja a befektetések ösztönzése az Unió hátrányos helyzetű térségeiben, míg a képzési támogatás a képzési beruházások hiányának orvoslását célozza. A regionális támogatás elsősorban és leginkább a kedvezményezett vállalat hasznára válik, míg a képzési támogatás, különösen az általános képzésekhez kapcsolódó, elsősorban a munkavállalók hasznára válik, és csupán másodlagosan profitál belőle a vállalat. Románia hangsúlyozza, hogy az EU állami támogatásra vonatkozó szabályai nem tiltják a regionális és a képzési támogatás halmozódását ugyanazon vállalat esetében. Ezenkívül – ahogy Románia helyesen rámutat –, ha azok a vállalatok, amelyek regionális támogatásban részesültek, nem kaphatnának képzési támogatást, az Unió leginkább hátrányos helyzetű régiói *de facto* hátrányos megkülönböztetésben részesülnének azáltal, hogy eleve ki lennének zárva a képzési támogatások köréből.

(98) A Bizottság a (94) preambulumbekezdésben tett megállapítások alapján azt a következtetést vonja le, hogy a benyújtott információk alapján megállapítható, hogy az általános csoportmentességi rendelet 39. cikkének (2) bekezdéséből (amely meghatározza a támogatási intenzitásokat), az általános csoportmentességi rendelet 39. cikkének (4) bekezdéséből (amely a számításokba bevonható elszámolható költségek csoportjait határozza meg), valamint a képzési támogatásokról szóló 2009. évi közlemény 16. pontjából fakadó arányossági feltételek teljesülnek. Konkrétan: ami a képzésben részesülők bérköltségeit illeti, csak a képzésben töltött időre vonatkozó költségeket vették figyelembe, az általános csoportmentességi rendelet 39. cikke (4) bekezdésének f) pontja szerint.

(99) A Bizottság ugyanakkor kénytelen megállapítani, hogy az ügyben benyújtott, az arányossághoz kapcsolódó bizonyítékok, amelyek azt hivatottak igazolni, hogy a támogatás a minimálisan szükséges mértékre szorítkozik, szinte kizárólag jövőbeni költségbecslésekből és jövőbeni intézkedések előrejelzéséből állnak. Ez az eset áll fenn például a tervezett képzési projekt által érintett munkavállalók teljes létszámát illetően, amely becslések szerint 2012-re mintegy 9 000 fős összmunkaerőt jelent. Hasonló érvelés érvényes az általános csoportmentességi rendelet 39. cikkének (4) bekezdése szerinti költségcsoportonkénti elszámolható költségekre vonatkozó becslésekre. A Bizottság elismeri, hogy egy ilyen nagyságrendű képzési projekt esetében, amely 9 000 munkavállalót érint, és mintegy 269 különböző tanfolyam ötéves időtartam alatti megvalósítását célozza, a szükségesnek tartott elszámolható költségeknél csupán korábbi hasonló (más vállalati helyszíneken nyújtott képzési projektekre vonatkozó) költségek alapján tett becslésekre lehet szorítkozni, figyelembe véve a Romániára vonatkozó reális költségtervezeteket és előrejelzéseket (lásd a fenti (20) preambulumbekezdést). Mindazonáltal nem lehet előre kizárni, hogy a tényleges kiadások végül a tervezettnél alacsonyabbak is lehetnek. Ennélfogva további biztosítékokra van szükség annak érdekében, hogy a projekt végrehajtása során mindvégig érvényesüljön az arányosság elve. Erre a problémára a jelen határozat 2. cikkében megfogalmazott feltételek adnak választ.

Versenytorzulás

(100) A képzési támogatásokról szóló 2009. évi közlemény 17. pontja alapján a Bizottságnak részletesen értékelnie kell a támogatás esetleges torzító hatásait azokban az esetekben, amikor a tervezett támogatás a kedvezményezett viselkedésének jelentős változását eredményezheti, ami nagy eséllyel torzítja a versenyt. A támogatás esetleges versenytorzító hatása a támogatás jellegétől és az érintett piac(ok)tól függően eltérő lehet.

(101) A Bizottság megállapítja, hogy a tervezett támogatás szinte kizárólag általános képzésre vonatkozik, amelyből jellegénél fogva elsődlegesen a munkavállaló profitál, és csupán másodlagosan a kedvezményezett (noha az utóbbi élvezni fogja a rendelkezésére álló jobban képzett munkaerővel járó előnyöket). Ezért kijelenthetjük, hogy a támogatásnak nincs olyan lényeges hatása a minőségre, a termelés mennyiségére vagy az árképzésre, amely a kedvezményezettet előnyben részesítené a versenytársakkal szemben. Ezenkívül az arányosság elvének tiszteletben tartása szintén korlátozza a támogatás torzító hatását.

(102) A képzési támogatásról szóló 2009. évi közlemény 18. pontja szerint azonban a támogatás szelektivitása, a támogatás nagysága és a támogatott program időtartama a verseny torzulásának valószínűségére és mértékére utaló jelzések. A tervezett képzés szelektív (egy nagyvállalatnak nyújtott egyedi *ad hoc* támogatás), a támogatás összege szokatlanul magas (57 millió euro), és a támogatott képzési program ötéves időtartamra vonatkozik (amely ráadásul egybeesik két új gyártási projekt beindításával).

(103) A Bizottságot különösen a tervezett támogatás szokatlanul magas, nevezetesen 57 millió euro, összegének hatása foglalkoztatja. Az ilyen nagyságrendű támogatások, különösen, ha egy összegben kerülnek kifizetésre a kedvezményezett számára, egyösszegű készpénzes kifizetéshez hasonló torzító hatással bírnak. Ebben a helyzetben a kedvezményezett felhasználhatná az összeget – különösen a program végrehajtásának kezdeti szakaszában – a folyamatban lévő képzési program költségeinek fedezésén kívül egyéb működési célokra is.

(104) A másik felmerülő probléma az esetleges pénzügyi előny, amely abból fakadhat a kedvezményezett számára, hogy a képzési támogatás részben fedezné az alkalmazottak bérkompenzációját, amely a kiegészítő, elszámolható képzés tanfolyamain való részvételükhöz kapcsolódik. A Románia és a Ford által benyújtott információk alapján a tervezett képzési projekt egy alkalmazottra jutó átlagban összesen 111 képzési napot (vagyis átlagosan évente 22,2 képzési napot) foglalna magában, ami a programnak mind a vállalatspecifikus (nem támogatható), mind pedig a kiegészítő, támogatható részét tartalmazza.

(105) A tervezett támogatás torzító hatásának értékelése érdekében a Bizottságnak az ágazat és a támogatott képzési projekt által érintett piac(ok) szerkezetét is figyelembe kell vennie. E szempontok vizsgálatához a Bizottság megvizsgálja az érintett termékpiacot, az érintett földrajzi piacot és a piaci részesedések elemzését, melyet a Bizottság végzett 2008-ban a Ford Craiovának nyújtandó regionális támogatás értékelésének céljából ([46]), melynek következtetéseit összeveti a Global Insight ([47]) tanácsadó cégtől származó, legfrissebb, autóértékesítésre vonatkozó adatokkal, és az iparág kapacitáskihasználási arányokra vonatkozó adatai fényében értelmezi azokat.

(106) A képzés kedvezményezettje a gépjárműgyártási iparág egyik nagyvállalata. A Ford két új járműtípust fog gyártani a craiovai üzemben. A B-MAV, egy kisméretű multifunkcionális jármű, melyet a Ford a B osztályba tartozó platformon gyártott személygépkocsik közé sorolt, és az ISV, egy kisméretű haszongépjármű, mely személy- és kereskedelmi áruszállítási célokra egyaránt használható, és amelyet a Ford a C osztályba tartozó platformon gyártott személygépkocsik közé sorol. 2011-től a Ford üzem új, alacsony szén-dioxid-kibocsátású motorokat is előállít majd, amelyeket szinte kizárólag a Ford járműveibe építenének bele.

(107) A regionális támogatásról szóló 2008. áprilisi határozatában a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy amennyiben a motorok köztes termékek, amelyeket Ford járművekbe építenek be, a motorok releváns piaca és földrajzi piaca megegyezik a végtermékével (a járművek). Ami a B-MAV és az ISV járművek releváns piacát és földrajzi piacát illeti, tekintettel arra, hogy az érintett gépjármű-szegmensek csoportosítására vonatkozóan különböző rendszerek léteznek, a Bizottság figyelembe vette a különböző alternatív termékpiaci definíciókat. A craiovai üzemben gyártott járműveket elsősorban az EU és az EGT piacain értékesítik, de idővel a vállalat a globális piacra is exportálni szeretné. A Bizottság felbecsülte a 2007–2012 közötti időszakra vonatkozó piaci részesedést az EGT-n belül és globális szinten, és arra a következtetésre jutott, hogy a Ford által elért lehető legmagasabb érintett piaci részesedés 16,8 % volt az EGT-n belül 2007-ben, ami enyhén csökkenő tendenciát mutat 2013-hoz közeledve. A B-MAV-hoz és az IVS-hez hasonló jellegű járműveket gyártó vállalat a Renault és az Opel, illetve a Renault, a Citroën, a Fiat és a Volkswagen.

([46]) Lásd a 4. lábjegyzetet, a (70)–(129) preambulumbekezdés.

([47]) A bizottsági szolgálatok által beszerzett, 2009. októberi Global Insight adatok. Lásd: http://www.ihsglobalinsight.com

(108) Az európai autóipar egészére jellemző a termelési kapacitástöbblet – 2007-ben például, amely az autóértékesítés szempontjából jó évnek számított Európában, a gyártók 4 millióval több autót bocsátottak piacra, mint amennyit a piac fel tudott vásárolni ([48]). Az ACEA, az Európai Autógyártók Szövetsége jelentése szerint a 3,5 tonna alatti új könnyű haszongépjárművek regisztrációja 2008 júliusa és 2009 júliusa között Európában 31,4 %-kal csökkent ([49]).

(109) A Bizottság úgy véli, hogy az iparág jellegzetességei (elsődlegesen a kapacitástöbblet) és az érintett piacok (intenzív verseny néhány nagy gyártó között) azt jelzik, hogy a támogatásnak egyértelműen lehet versenytorzító hatása. Mindazonáltal ezeket a megfontolásokat mérlegelni kell azzal szemben, hogy az európai gépjárműipar hosszú távú életképességének biztosítása érdekében szükség van a jövőbeni befektetések ösztönzésére. „Intézkedések az európai autóipar válságának kezelésére" ([50]) című közleményében a Bizottság számos különféle támogatási intézkedést meghatározott az ipar támogatására a jelenlegi válsággal összefüggésben, beleértve a képzési támogatást is. Ezenkívül fontos, hogy felidézzük, hogy míg a támogatás abszolút értelemben nagy, a craiovai üzem alkalmazottainak képzésére szánt teljes pénzügyi kötelezettségvállalásnak mindössze egyharmadát jelenti. Ennek megfelelően ezek az aggodalmak önmagukban nem adnak elég alapot a támogatás visszautasításához. Mindazonáltal arra utalnak, hogy a támogatás kifizetését bizonyos feltételekhez kell kötni annak érdekében, hogy ne biztosítson a Fordnak túlzott mértékű rövid távú likviditást. Erre a problémára a jelen határozat következtetéseket tartalmazó részének 2. cikkében megfogalmazott, a program végrehajtására vonatkozó feltételek adnak választ.

A támogatás negatív és pozitív hatásainak mérlege

(110) A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a kielégítő módon bizonyítást nyertek a tervezett támogatás pozitív hatásai, nevezetesen, hogy i. olyan kiegészítő általános képzést nyújtására ösztönzi a kedvezményezettet, amely pozitív hatással lehet a gazdaság és a társadalom egészére és különösen a támogatott régió szintjén az EUMSz. 107. cikke (3) bekezdésének a) pontja értelmében, ii. a támogatás megfelelő stratégiai eszköznek minősül, iii. ösztönző hatása van. A Bizottságnak továbbra is fenntartásai vannak a tervezett támogatás arányosságára vonatkozóan, amely jövőbeni költségbecsléseken és jövőbeni intézkedések előrejelzésén alapszik, mindazonáltal megállapítja, hogy az ügyben az arányosságra vonatkozó előzetes bizonyítékok elfogadhatóak. Ami a támogatás negatív, esetleges versenytorzító hatásait illeti, a Bizottság

([48]) Lásd a The Economist 2009. szeptember 17-i „Small Isn't Beautiful" című cikkét, amely a PWC becsléseit idézi az európai autóipar 2005–2010 közötti kapacitástöbbletére vonatkozóan.

([49]) Lásd az ACEA 2009. szeptember 24-i sajtóközleményét: *New Commercial Vehicles Registrations July & August 2009, EU and EFTA Countries (Új haszongépjármű-regisztrációk, 2009. július–augusztus, EU és EFTA-országok)*, a szöveg elérhető a következő címen: http://www.acea.be/index.php/news/news_detail/commercial_vehicles_registrations_down_374_eight_months_into_2009

([50]) A Bizottság 2009. február 25-i közleménye, a szöveg elérhető a következő címen: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri = COM:2009:0104:FIN:HU:PDF

különösen egy ekkora nagyságrendű egyedi támogatás hatásaival kapcsolatban fejezi ki aggodalmait, figyelembe véve többek közt az ágazat és az érintett piacok jellegzetességeit. A Bizottság azonban úgy véli, hogy ezek az arányosságra és a torzító hatásra vonatkozó aggodalmak megoldhatók a támogatott program végrehajtására vonatkozó bizonyos feltételek teljesítése révén, amelyek azt biztosítják, hogy a támogatás visszamenőlegesen időszaki részletekben kerüljön kifizetésre azután, hogy a Ford bizonyítékokat nyújtott be a tényleges kiadásokra vonatkozóan. A Bizottság ennélfogva megállapítja, hogy a tervezett támogatás pozitív hatásai meghaladják az esetlegesen kiváltott negatív hatásokat. Az összességében véve pozitív mérleg indokolja a támogatás lehetővé tételét az EUMSz. 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjának megfelelően.

Támogatások halmozódása

(111) Ezt a kérdést a jelen határozat (96)–(97) preambulumbekezdése tárgyalja. A Bizottság megállapította, hogy a tervezett támogatás megfelel az általános csoportmentességi rendelet 7. cikkéből fakadó, a támogatás halmozódására vonatkozó követelményeknek.

Deggendorf-elv

(112) A Románia által benyújtott dokumentáció fényében, amely azt bizonyítja, hogy a 27 millió EUR értékű összeegyeztethetetlen privatizációs támogatás annak kamataival együtt 2008. június 27-én visszafizetésre került, a Bizottság megállapítja, hogy a támogatás megfelel az úgynevezett Deggendorf-elvnek.

7. **KÖVETKEZTETÉS**

(113) A Bizottság úgy ítéli meg, hogy a Románia által bejelentett, a Craiovában található Ford Romania SA javára irányuló képzési támogatási intézkedés, amely 57 millió EUR összértékű,a craiovai autógyár összesen 9 000 alkalmazottját érintő ötéves képzési programra vonatkozik, az EUMSz. 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján összeegyeztethető a közös piaccal.

(114) A jelen határozat (99), (109) és (110) preambulumbekezdésében kifejtett, a támogatás arányosságára és esetleges torzító hatására vonatkozó aggodalmak fényében a Bizottság szükségesnek és indokoltnak tartja az eljárási rendelet 7 cikke (4) bekezdésének megfelelő feltételt megállapító megengedő határozat elfogadását. ([51]) A feltételek azt hivatottak biztosítani, hogy a projekt végrehajtása során mindvégig érvényesüljön az arányosság elve (azáltal, hogy biztosítja, hogy a támogatás szigorúan csak az elszámolható tényleges költségek fedezésére korlátozódjon), hogy megakadályozzák a teljes támogatási összeg egyösszegű kifizetéséből fakadó torzító hatásokat, és hogy növeljék az alkalmazottak által a képzések során elsajátított készségek máshol való felhasználhatóságának esélyeit.

(115) Ezenkívül, ahogy arra 2009. júliusi beadványában ([52]) Románia maga is javaslatot tett, a támogatás kifizetésére vonatkozó szabályokat és feltételeket egy konkrét román jogszabályban kell rögzíteni.

(116) Mindezekre tekintettel a Bizottság,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Románia által a Craiovában található Ford Romania SA autógyár részére nyújtani tervezett, 57 millió EUR összegű támogatás a 2. cikkben meghatározott feltételek mellett összeegyeztethető a közös piaccal.

2. cikk

(1) A támogatás kifizetése időszakos utólagos részletekben történik, a támogatást nyújtó román hatóság és a kedvezményezett megállapodása alapján kijelölt időközönként, amely azonban semmiképpen nem haladhatja meg az egy évet. Az időszakos kifizetések összege megegyezik a kedvezményezett által a támogatást nyújtó román hatóságnak bejelentett, ténylegesen felmerült költségekkel.

(2) A román hatóságok értesítik a román Versenytanácsot, amely a támogatási intézkedés végrehajtásának ellenőrzésért felel, valamint a bizottsági szolgálatokat az időközi utólagos kifizetések időtartamára vonatkozó megállapodás feltételeiről.

(3) A képzési program végrehajtása során a kedvezményezett minden év végén a program felhasználására és a bejelentett időszak alatt felmerült tényleges költségekre vonatkozó, független könyvvizsgálatnak alávetett részletes beszámolót nyújt be a román ellenőrző hatóságnak és a Bizottságnak. A végrehajtási jelentésnek részletes információkat kell tartalmaznia a tényleges kiadásokra és a megvalósult képzésekre vonatkozóan. A jelentésnek az általános csoportmentességi rendelet 39. cikkének (4) bekezdése alapján az egyes képzési blokkok

([51]) A Tanács 659/1999/EK rendelete (1999. március 22.) az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról (HL L 83., 1999.3.27., 1. o.).

([52]) Lásd a (21) preambulumbekezdést.

szerint meg kell határoznia az elszámolható költségek kategóriáit. Az éves végrehajtási jelentésekben képzési blokkok szerint fel kell sorolni a bejelentett időszak alatt megvalósult tanfolyamokat, a tanfolyamokon részt vevő alkalmazottak számát alkalmazotti csoportonként, a képzési napok/órák számát tanfolyamonként, képzési blokkonként, valamint a vállalat alkalmazottainak összlétszámát a program minden egyes végrehajtási évének végén (személyzeti létszám). A független könyvvizsgálót a kedvezményezett és a román ellenőrző hatóság közös megegyezés alapján választja ki.

(4) A program éves végrehajtására vonatkozó részletek kifizetésének a feltétele az éves végrehajtási jelentés jóváhagyása a román ellenőrző hatóság és a Bizottság részéről, a benyújtott jelentés érvényesnek nyilvánítása időpontját követő hat héten belül. A megadott határidőn belüli válasz elmaradását a végrehajtási jelentés hallgatólagos elfogadásaként kell értelmezni.

(5) A kedvezményezett a képzési programban részt vevő minden egyes alkalmazott számára a képzésen való részvételről szóló igazolást állít ki vagy a program végén, vagy évenként (ahogy a legmegfelelőbb), amely felsorolja a látogatott tanfolyamokat és a tanfolyamonként teljesített képzési napok/órák számát. A részvételi igazolást mindenképpen ki kell állítani a munkavállaló kérésére, ha és amennyiben a munkavállaló hivatalos felmondást nyújtott be a vállalatnál. A részvételi igazolások tehát növelik a képzés szerzett készségek másutt való hasznosíthatóságának esélyeit.

(6) A román hatóságok a fenti (1)–(5) bekezdésekben meghatározott feltételeket a képzési program végrehajtását szabályozó jogszabályban rögzítik. A fent említett feltételek rögzítésén túl a jogszabály konkrét feltételeket határoz meg, amelyek garantálják a korábbi időszakos részletekben kifizetett azon támogatási összegek visszafizetését, amelyek meghaladják a tényleges költségeket és/vagy a tervezett képzés „általános” vagy „szakképzési” minősítése alapján elfogadott támogatási intenzitást. A jogszabály továbbá arra kötelezi a kedvezményezettet, hogy ne sorolja az igényelt elszámolható költségek közé azokat a költségeket, amelyek a kedvezményezettnek az alkalmazottak képzés révén által elsajátított szakismereteiből származó haszon révén végül megtérülnek, a képzési támogatásokról szóló 2009. évi közlemény 16. pontjának utolsó bekezdése értelmében. A jogszabályról a lehető legrövidebb időn belül értesíteni kell a Bizottságot. E jogszabály elfogadása előtt a támogatás nem hajtható végre.

(7) A Bizottság felkéri a Ford craiovai üzeme alkalmazottainak képviselőit, hogy a képzési program végrehajtása során minden egyes év végén nyújtsák be a képzés keretében megvalósult tanfolyamok tartalmára, illetve a részvételre (a tanfolyamon részt vevő alkalmazottak száma és a tanfolyamokon töltött idő) vonatkozó írásos észrevételeiket.

3. cikk

Az e határozatról szóló értesítéstől számított két hónapon belül Románia tájékoztatja a Bizottságot a határozatnak való megfelelés érdekében hozott intézkedésekről.

4. cikk

Ennek a határozatnak Románia a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2009. december 2-án.

a Bizottság részéről

Neelie KROES

a Bizottság tagja